

Załącznik
do Uchwały Nr XL/597/2014
Rady Miejskiej w Kruszwicy
z dnia 24 kwietnia 2014r.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Kruszwica, kwiecień 2014r.

Spis treści

Wstęp.....	4
1. Charakterystyka obecnej sytuacji w mieście	9
1.1. Położenie	9
1.2. Sfera społeczna.....	10
1.2.1. Liczba ludności	10
1.2.2. Struktura wiekowa.....	14
1.2.3. Poziom wykształcenia ludności	15
1.2.4. Grupy społeczne wymagające wsparcia.....	16
1.2.5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	17
1.2.6. Identyfikacja problemów.....	18
1.3. Sfera gospodarcza	18
1.3.1. Struktura podmiotów gospodarczych.....	18
1.3.2. Identyfikacja problemów.....	21
1.4. Środowisko i zagospodarowanie przestrzenne	21
1.4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska	21
1.4.2. Granice stref ochrony konserwatorskiej.....	21
1.4.3. Turystyka.....	22
1.4.4. Identyfikacja problemów.....	28
1.5. Infrastruktura	28
1.5.1. Zasoby mieszkaniowe	28
1.5.2. Infrastruktura techniczna.....	30
1.5.3. Identyfikacja problemów.....	32
2. Analiza strategiczna SWOT.....	32
3. Założenia Programu Rewitalizacji	34
3.1. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru.....	34
3.2. Diagnoza obszaru wsparcia	39
3.2.1. Trendy demograficzne.....	39
3.2.2. Bezrobocie i poziom edukacji	40
3.2.3. Przestępczość	41
3.2.4. Poziom ubóstwa i wykluczenia	42
3.2.5. Szczególnie zniszczone otoczenie – obszary zdegradowanej struktury miejskiej	42
3.2.6. Podsumowanie analizy wskaźnikowej	43
3.3. Cele Programu Rewitalizacji	45
Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	46
4. Plan finansowy realizacji rewitalizacji - źródła finansowania programu rewitalizacji.....	47
Załącznik nr 1 Wykaz projektów realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji (zgodnie z Załącznikiem nr 3 do Wytocznych dotyczących przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji).....	51
5. Opisy projektów.....	55
6. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko	68
7. Raport z konsultacji społecznych.....	70

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

---

8. Zgodność z dokumentami strategicznymi miasta i regionu	79
9. System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	81
10. System monitorowania i oceny realizacji Programu i komunikacji społecznej.	82

Wstęp

Misją programu rewitalizacji miasta Kruszwica jest odnowa przestrzenna, gospodarcza i społeczna wyznaczonego do rewitalizacji obszaru miasta.

Wskazana powyżej misja wpisuje się i jest zgodna z definicją rewitalizacji: Rewitalizacja definiowana jest jako kompleksowy program remontów, modernizacji zabudowy i przestrzeni publicznych oraz rewaloryzacji zabytków na wybranym obszarze, najczęściej dawnej dzielnicy miasta w powiązaniu z rozwojem gospodarczym i społecznym. Rewitalizacja to połączenie działań technicznych z programami ożywienia gospodarczego i działaniem na rzecz rozwiązania problemów społecznych, występujących na tych obszarach.

Celem opracowania i wdrożenia programu rewitalizacji jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju społeczno - gospodarczego oraz przeciwdziałanie zjawiskom wykluczenia społecznego w zagrożonych patologiami obszarach miast. W związku z powyższym Lokalny Plan Rewitalizacji (LPR) wielokrotnie będzie się odnosił do takich zjawisk i związanych z nimi kryteriami, jak: ubóstwo i wykluczenie, długotrwałe bezrobocie, niski poziom edukacji, brak równowagi demograficznej czy aktywności gospodarczej. Niewłaściwym jest traktowanie rewitalizacji wyłącznie w kategoriach „rewitalizacji” konkretnego, jednego budynku czy „rewitalizacji” obiektu o potwierdzonej wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym. Rewitalizacja ma charakter kompleksowy i obejmuje wiele zachodzących na siebie działań, które powinny być ze sobą powiązane i układać się w spójny całościowy program.

Realizacja programu rewitalizacji jest związana z następstwami degradacji ekonomicznej i społecznej danego regionu. Rewitalizacja ma polegać na ponownym ożywieniu społeczno-gospodarczym. Obszary wymagające rewitalizacji to nie obiekty i nieruchomości, wymagające renowacji – zabytki, czy remontów kapitalnych - obiekty przemysłowe, ale obszary o szczególnej kumulacji problemów społeczno-gospodarczych, w tym oczywiście związanych z procesami przeprowadzenia kapitalnych remontów obiektów zabytkowych, ale przede wszystkim mających na celu przezwyciężenie kryzysu społecznego i zastoju gospodarczego, zmianę „nieciekawego wizerunku” danego obszaru, ponowne uruchomienie procesów rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta. Przez proces rewitalizacji tworzy się szansę zwiększenia bezpieczeństwa społecznego, przełamania impasu

gospodarczego oraz stworzenia warunków ekonomicznych dla potencjalnych inwestorów, jak również dzięki atrakcyjności Miasta przyciągnięciu ludzi operatywnych i otwartych na nowe wyzwania, jakie po wejściu do Unii Europejskiej i w nowej rzeczywistości ekonomicznej, stawia nam codzienność.

Należy podkreślić, że LPR jest dokumentem kierunkowym, obejmującym duży obszar tematyczny i dane z wielu dziedzin gospodarki miejskiej. **Błędem byłoby utożsamianie tego dokumentu np. z programem ochrony zabytków**, gdyż najważniejszym celem rewitalizacji ma być ożywienie danego obszaru, szczególnie w sferze społecznej i gospodarczej. Cel ten powinien być osiągnięty bez wątplenia w oparciu o specyficzne dla danego miasta zasoby i kompetencje, jednakże na rewitalizację należy patrzeć dużo szerzej, uwzględniając tak naprawdę cechy miasta we wszystkich obszarach jego funkcjonowania – od infrastruktury komunalnej poczynając, poprzez gospodarkę mieszkaniową, kończąc na polityce społecznej.

Pamiętać przy tym należy, iż rewitalizacja dotyczy nie tylko infrastruktury, ale przede wszystkim stworzenia odpowiednich warunków do poprawy bytu „tkanki” społecznej znajdującej się na rewitalizowanym obszarze. Trzeba także zwrócić uwagę, iż jest to proces kompleksowy, dotyczący nie jednego obiektu, ale wybranego obszaru zamieszkanego przez grupę społeczną dotkniętą określonymi problemami. Poza tym nie można zakończyć tego procesu w ciągu roku, czy dwóch lat. „Owoce” programu rewitalizacji nie pojawią się od razu, dlatego tak ważnym jest przygotowanie długotrwałego programu, który będzie konsekwentnie realizowany przez władze miasta.

Programy rewitalizacji są interdyscyplinarnymi i kilkunastoletnimi dokumentami operacyjnymi. Programy te bazują na współudziale finansowym mieszkańców, właścicieli nieruchomości, jednostki samorządu terytorialnego przy zapewnieniu wieloletniego, określonego, co do zasad i wielkości, przeznaczania środków samorządu i zewnętrznych źródeł finansowania (np. Fundusze Strukturalne UE oraz środki prywatne).

Wytyczeniu obszaru objętego programem rewitalizacji przyświecały zróżnicowane cele.

Wzięto pod uwagę kilka istotnych kryteriów, do których należały:

- wysoki poziom długotrwałego bezrobocia,
- niestabilne (niekorzystne) trendy demograficzne,
- niski poziom edukacji, znaczące braki w umiejętnościach,
- wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa,
- szczególnie zniszczone otoczenie.

Powyższe czynniki zadecydowały, że Programem objęto Obszar A - historyczne centrum miasta. Został on wyznaczony jako obszar objęty programem rewitalizacji ze

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

względem na spełnienie kryteriów (w sferze społeczno – gospodarczej) wysokiego poziomu długotrwałego bezrobocia, niekorzystnych trendów demograficznych (duża liczba osób w wieku poprodukcyjnym) i wysokiego poziomu przestępczości i naruszeń prawa. W sferze infrastrukturalnej Obszar A spełnia kryterium szczególnie zniszczonego otoczenia.

Nadrzędnym celem rewitalizacji Obszaru A w Kruszwicy jest harmonijny rozwój Kruszwicy poprzez odnowę obszarów kryzysowych na terenie miasta.

Definiując planowane na rewitalizowanym obszarze działania, wzięto pod uwagę cele sprowadzające się do:

- wzmocnienia potencjału turystycznego miasta,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu,
- stworzenie przyjaznych przestrzeni miejskich.

Planowanie i wdrażanie programów rewitalizacji przez samorząd terytorialny wymaga także właściwych form współpracy pomiędzy jego jednostkami organizacyjnymi. Koniecznym jest również zapewnienie odpowiedniej koordynacji pomiędzy wydziałami i jednostkami organizacyjnymi znajdującymi się w Urzędach Miejskich, zajmującymi się tematami na pozór odległymi (np. pomoc społeczna, infrastruktura, zapewnienie bezpieczeństwa), a także stworzenie lokalnego partnerstwa społeczno-gospodarczego.

Dla osiągnięcia rzeczywistego wpływu LPR na sytuację społeczno-gospodarczą obszaru wsparcia przedsięwzięciom infrastrukturalnym muszą towarzyszyć podejmowane inicjatywy społeczne, ukierunkowane na osiągnięcie celów wyznaczonych dla obszaru wsparcia w LPR.

Działania zaplanowane w ramach niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji opierają się o zasadę empowerment. Stąd też inicjatywy zaplanowane w LPR wpisują się w realizację zasady empowerment i grupy, których dotyczą problemy społeczne były zaangażowane w działania i decyzje podejmowane w ramach realizowanych na ich rzecz projektów zawartych w LPR Kruszwicy. Zasada ta ma na celu zaangażowanie i podniesienie rzeczywistej zdolności tych grup do wpływania na sprawy, które ich dotyczą i zwiększenia w ten sposób efektywności projektów.

Zaniechanie realizacji inicjatyw społecznych lub ograniczenie ich zakresu na obszarze wsparcia może skutkować ograniczeniem finansowania LPR ze środków działania 7.1 osi priorytetowej 7. Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy RPO WK-P.

Program rewitalizacji powinien obejmować działania techniczne, takie jak: remonty, modernizacje, nadbudowy, rozbudowy, poprawa funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

publicznych. Program powinien obejmować równocześnie działania przygotowane na rzecz rozwoju handlu i usług dla mieszkańców wyznaczonej przez samorząd terytorialny dzielnicy. Innym celem programu rewitalizacji powinno być tworzenie nowych, stałych miejsc pracy (głównie dla osób zmarginalizowanych).

O sukcesie LPR decydować będzie przede wszystkim aktywność podmiotów zaangażowanych w jego realizację, a także umiejętności zdobywania dodatkowych środków finansowych, nie tylko pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Tylko równoczesne działania łączące trzy sektory (społeczny, gospodarczy i przestrzenny) mogą przyczynić się do przełamania kryzysu społeczno-gospodarczego rewitalizowanych dzielnic. Wiąże się to jednak z koniecznością i umiejętnością negocjacji z partnerami społeczno-gospodarczymi i zaangażowania jak najszerszej grupy osób w opracowanie Programu.

Dobrze przygotowane programy rewitalizacji mogą stanowić jedną z najatrakcyjniejszych form aktywnego zarządzania przekształceniami dzielnic miejskich, obszarów po-przemysłowych i po-wojskowych. Jednakże kluczowym warunkiem ich powodzenia jest uzyskanie porozumienia różnych aktorów zaangażowanych w proces ich tworzenia.

Bardzo ważne jest, aby wdrażanie Programu opierało się na kilku warunkach, które powinny być spełnione równocześnie:

- dobrowolność w przystępowaniu do programu,
- elastyczność i pragmatyzm przy jednoczesnym zachowaniu stałej, przyjętej uchwałą, strategii kilkuletnich działań,
- przygotowanie i mobilizacja wszystkich partnerów instytucjonalnych,
- przyjęcie uchwał dotyczących lokalnych instrumentów pomocy i organizacji programu oraz inwestowania,
- przygotowanie działań pro-społecznych dla osób zagrożonych marginalizacją społeczną,
- stworzenie spójnego centrum operacyjnego dla koordynacji zarządzania w powiązaniu z władzami samorządowymi,
- zachęta finansowa dla podjęcia prac przez indywidualnych mieszkańców np. poprzez konkurs grantowy na projekty realizowane w ramach rewitalizacji,
- przychylna opinia publiczna,
- współpraca w ramach partnerstwa.

Ważnym elementem i podstawą Programu Rewitalizacji jest przeprowadzenie wielołątkowej analizy sytuacji Miasta w tych obszarach, które bezpośrednio mogą

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

decydować o wyborze obszarów rewitalizacji. Analiza ta powinna jasno wskazać na strategię rozwoju miasta, którą można realizować za pomocą instrumentu rewitalizacji.

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kruszwicy zostało poprzedzone konsultacjami społecznymi, dlatego też sądzić można, iż wybrane rozwiązania są akceptowane społecznie, optymalne i przysłużą się do szybszego rozwoju miasta.

W procesie przygotowywania LPR Kruszwicy konieczny był udział przedstawicieli środowisk społecznych i gospodarczych, mieszkających i działających przede wszystkim na obszarze objętym wsparciem. Należy podkreślić, że mieszkańcy chętnie angażowali się w pracę nad dokumentem. Przebieg i ostateczne ustalenia z przeprowadzonych konsultacji zostały zawarte w formie załącznika.

Lokalny Program Rewitalizacji to dokument definiujący zakres prac planowanych do realizacji w ramach rewitalizacji obszarów zdiagnozowanych jako kryzysowe na terenie miasta Kruszwica. Ze względu na odrębną specyfikę wyznaczono trzy obszary wymagające intensywnego wsparcia:

- historyczne centrum miasta - teren o ogromnym, niewykorzystanym potencjale turystycznym, którego odnowa gwarantuje szerokie oddziaływanie na całe miasto, pobudzenie przedsiębiorczości i poprawę jakości życia mieszkańców,
- dwa obszary zdegradowanych osiedli mieszkaniowych.

Ze względu na ogromny potencjał, jako priorytetowy wyznaczono obszar A obejmujący swoim zasięgiem tereny dziedzictwa kulturowego. Słuszność wyboru potwierdzona została w przeprowadzonych na potrzeby prac nad dokumentem konsultacjach społecznych. Inwestycją planowaną do realizacji w pierwszej kolejności jest *Rewitalizacja starej części miasta w Kruszwicy – etap I*, której zakres jest wynikiem szerokich konsultacji społecznych. Równolegle prowadzone będą inwestycje finansowane z budżetu gminy mające na celu podniesienie jakości infrastruktury technicznej w mieście, a także działania organizacji społeczno-kulturalnych mające na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Cele i działania Lokalnego Programu Rewitalizacji są zgodne z założeniami dokumentów strategicznych o zasięgu lokalnym, regionalnym, krajowym i wspólnotowym.

1. Charakterystyka obecnej sytuacji w mieście

1.1. Położenie

Gmina Kruszwica położona jest w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie inowrocławskim. Graniczy z 8 gminami:

- Inowrocław i Dąbrowa Biskupia w powiecie inowrocławskim,
- Strzelno i Jeziora Wielkie w powiecie mogileńskim,
- Dobrze, Radziejów i Piotrków Kujawski w powiecie radziejowskim,
- Skulsk w powiecie konińskim.

Położenie Kruszwicy na mapie Polski oraz powiatu inowrocławskiego

Źródło: <http://www.inowroclaw.powiat.pl>

Kruszwica posiada atrakcyjne położenie z punktu widzenia komunikacyjnego i urbanistycznego. Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 62 (Poznań-Włocławek-Siemiatyczne), a bezpośrednio w jej sąsiedztwie droga krajowa nr 25 (Bobolice-Bydgoszcz-Konin-Oleśnica). Miasto leży w niezbyt dalekim sąsiedztwie 6 dużych miast:

Miejscowość	Odległość dzieląca miasto
Poznań	93 km
Bydgoszcz	63 km
Gniezno	61 km
Włocławek	56 km
Toruń	54 km
Inowrocław	18 km

Pod względem zajmowanej powierzchni Kruszwicę można zaliczyć do największych gmin województwa. Obejmuje ona powierzchnię 26 239 ha (262 km²), z czego 664 ha (7 km²) zajmuje miasto, a 25 575 ha (255 km²) - obszary wiejskie¹.

1.2. Sfera społeczna

1.2.1. Liczba ludności

Miasto Kruszwica - według danych na dzień 31.XII.2006 roku - zamieszkiwało (wg stałego miejsca zameldowania) łącznie 9 328 osób. Analizując liczbę ludności w mieście Kruszwica w latach 2002-2006 obserwujemy wyraźną spadkową tendencję: w badanym okresie liczba mieszkańców miasta spadła o 1,5%. Jest to największy spadek ludności w porównaniu z innymi miastami powiatu inowrocławskiego o podobnej powierzchni i liczbie ludności. W Gniewkowie w analogicznym okresie liczba ludności zmniejszyła się o 1,36%, Pakości 0,1%, a w Janikowie wzrosła o 0,4%².

W 2007 r. liczba ludności w Kruszwicy zmniejszyła się o 16 osób (9 312), a w kolejnych latach utrzymywała się nadal tendencja spadkowa. Według danych GUS w 2009 r. (stan na 31.XII.2009) liczba mieszkańców miasta wynosiła 9 211 osób, a więc o 117 osób mniej niż w roku 2006.

Według najnowszych danych na dzień 31.XII.2010r. stan liczby ludności w Kruszwicy wynosił 9 196, co oznacza, iż tendencja spadkowa utrzymuje się. Liczba ludności w roku 2010 w stosunku do roku 2006 zmniejszyła się o ok. 1,4%. W Gniewkowie w analogicznym okresie liczba ludności zmniejszyła się o 1%, Pakości 0,4%, a w Janikowie o

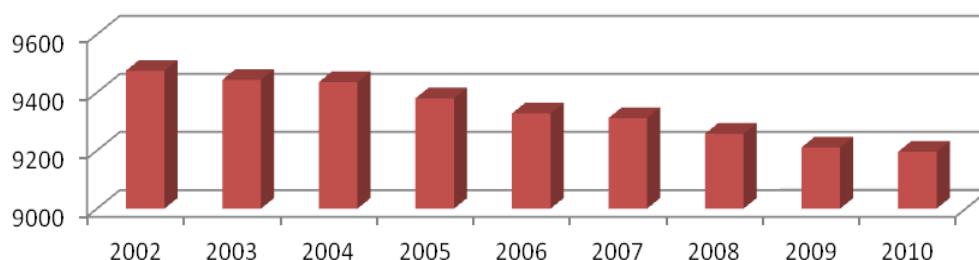
¹ Dane GUS, 2006r.

² Obliczenia własne na podstawie Banku Danych Regionalnych GUS.

0,6%. W roku 2010, w stosunku do roku 2002, liczba ludności w Kruszwicy zmniejszyła się blisko o 3%.³

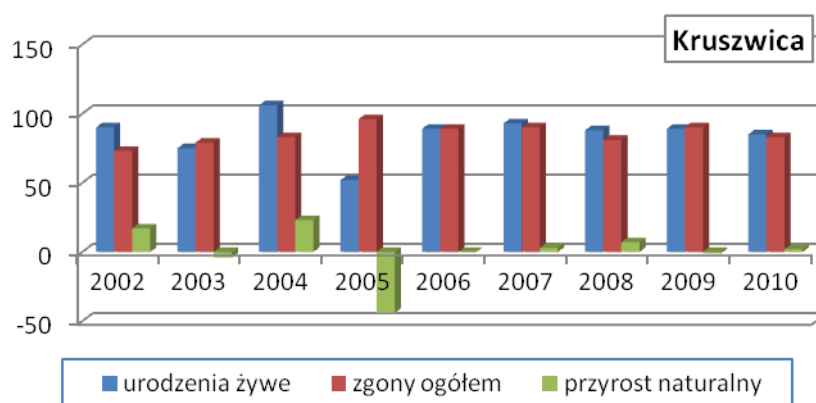
Ludność miasta Kruszwica w latach 2002-2010

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Na spadek liczby ludności, obok migracji, miał wpływ przyrost naturalny, który w 2005 roku uległ gwałtownemu obniżeniu, osiągając ostatecznie w 2006 roku wartość zerową. Na tę sytuację miał wpływ głównie wzrost liczby zgonów przy jednoczesnym niestabilnym poziomie liczby urodzeń. W latach 2006-2010 można zauważyć, iż wartość przyrostu naturalnego jest bliska zeru. Spada zarówno liczba urodzeń jak i liczba zgonów. W roku 2010 w stosunku do roku 2002 można zauważyć w Kruszwicy spadek liczby urodzeń i wzrost liczby zgonów. Podobną sytuację można zauważyć w Gniewkowie. Dodatni przyrost naturalny obserwowaliśmy w 2010r. w Kruszwicy i Pakości.

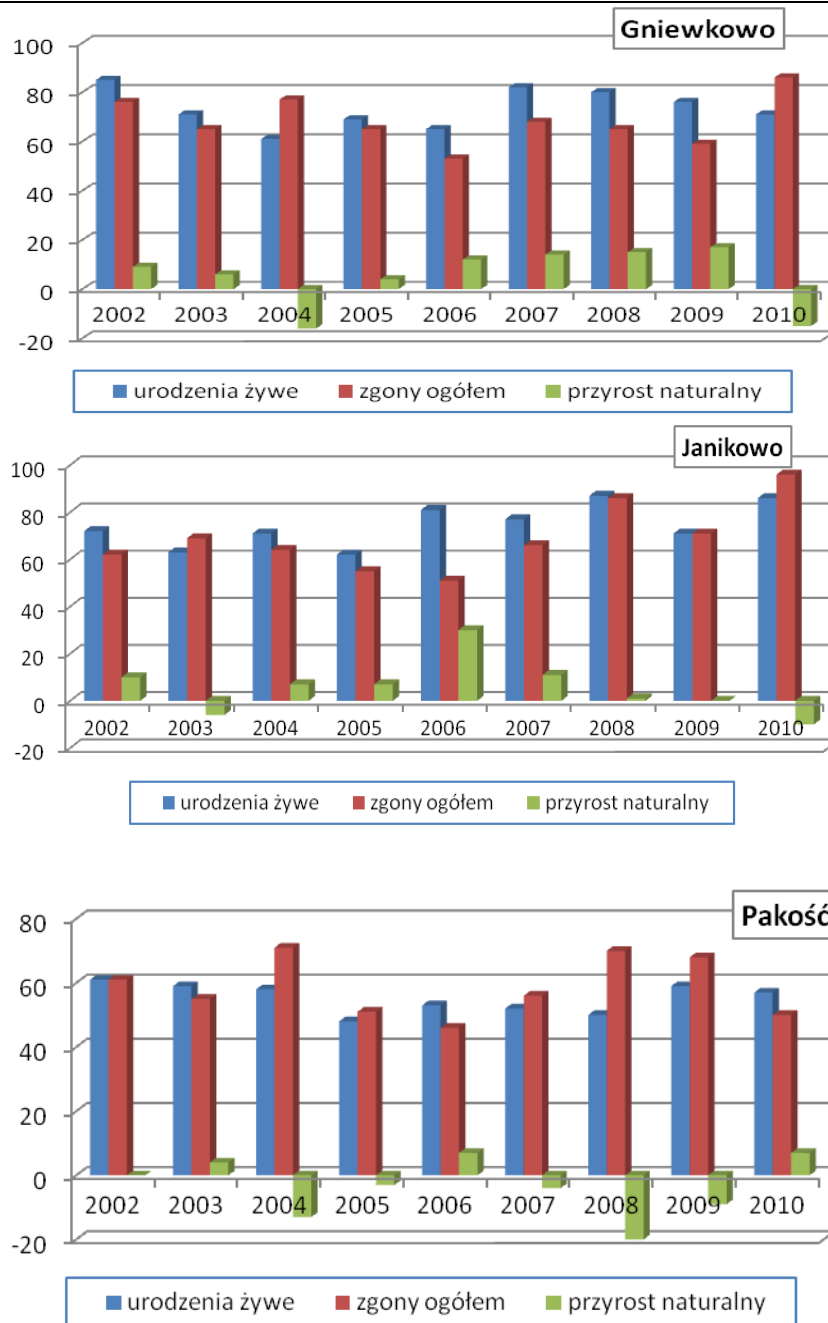
Ruch naturalny ludności w mieście Kruszwica na tle innych miast w powiecie w latach 2002-2010 (stan na 31.12.2010)

³ Obliczenia własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

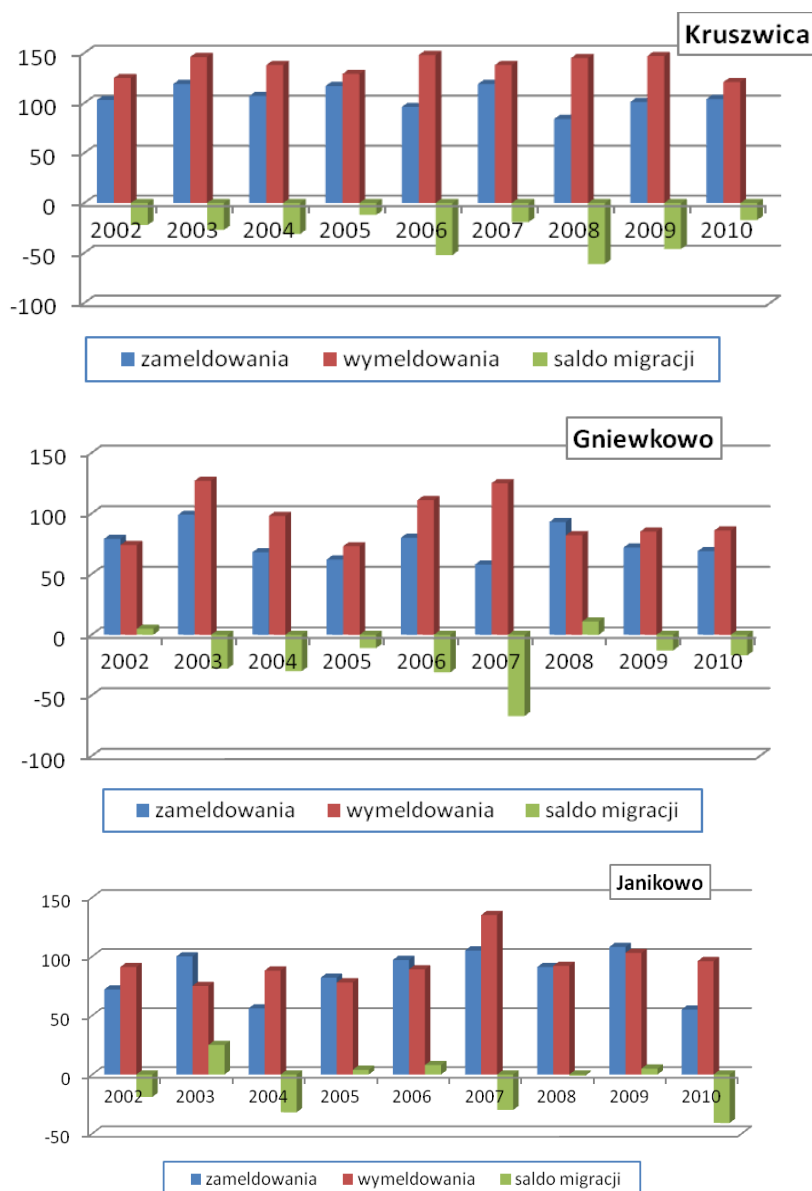
Badanie wielkości migracji na pobyt stały w kierunku wewnętrznym w mieście Kruszwica wskazuje na rosnące ujemne saldo migracji, co jest równoznaczne ze wzrastającym odpływem ludności (wzrost ujemnego salda migracji w roku 2006 w porównaniu z rokiem 2002 o 64,3%).

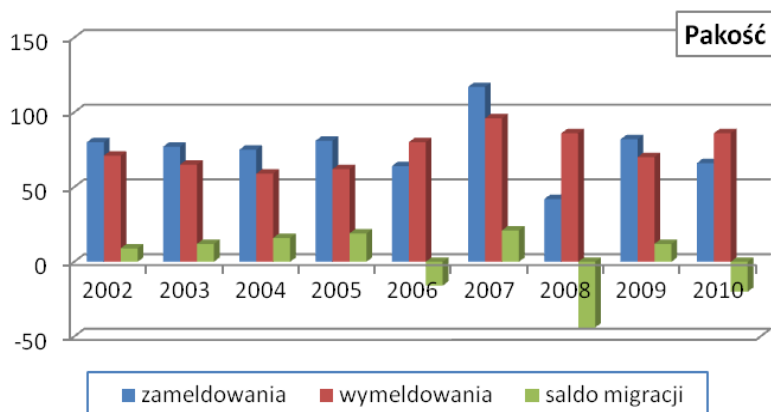

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Na dzień 31 grudnia 2010r. saldo migracji w mieście Kruszwica jest nadal ujemne i wynosi -17. Jednak od 2008r. można zaobserwować trend rosnący. Na tle innych miast powiatu, Kruszwica, razem z Gniewkowem charakteryzuje się wyższym saldem migracji.

Migracje na pobyt stały wg kierunku w ruchu wewnętrznym w mieście Kruszwica na tle innych miast w powiecie w latach 2002-2010 (stan na 31.12.2010)

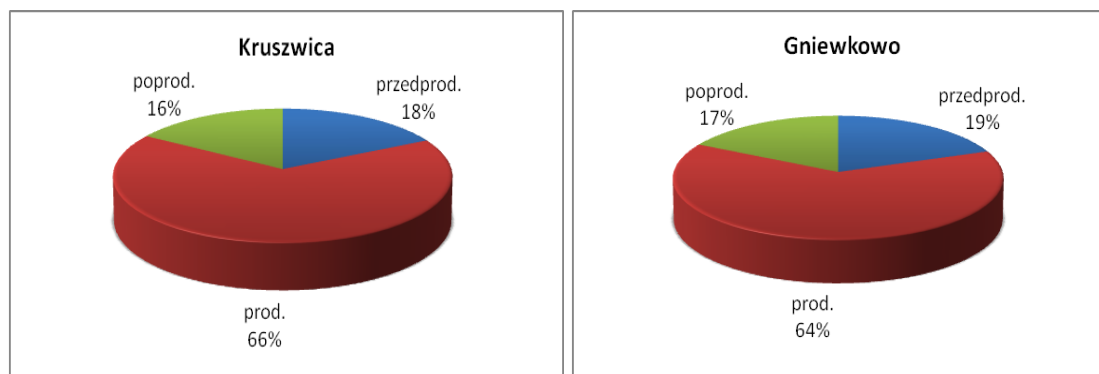
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Ujemne saldo migracji obserwowaliśmy także w ruchu zewnętrznym: w 2006 roku osiągnęło ono wartość -6. Od roku 2009 wskaźnik ten był dodatni i do roku 2010, jego wartość wyniosła 2 ⁴.

1.2.2. Struktura wiekowa

W latach 2003-2006 wśród mieszkańców Kruszwicy obserwujemy stały poziom ludności w wieku produkcyjnym, stanowiących najliczniejszą grupę mieszkańców miasta. W badanym okresie obserwuje się spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (obniżenie w roku 2006 w stosunku do 2003 o 10,8%) oraz zwiększenie ludności w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 4,9%). Podobne trendy obserwuje się w sąsiednich miejscowościach. W roku 2010 w stosunku do 2006 obserwujemy dalszy spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz zwiększenie liczby ludności w wieku poprodukcyjnym⁵.

Charakterystyka poszczególnych grup wiekowych w mieście Kruszwica na tle innych miast powiatu (stan na 31.12.2010r.)

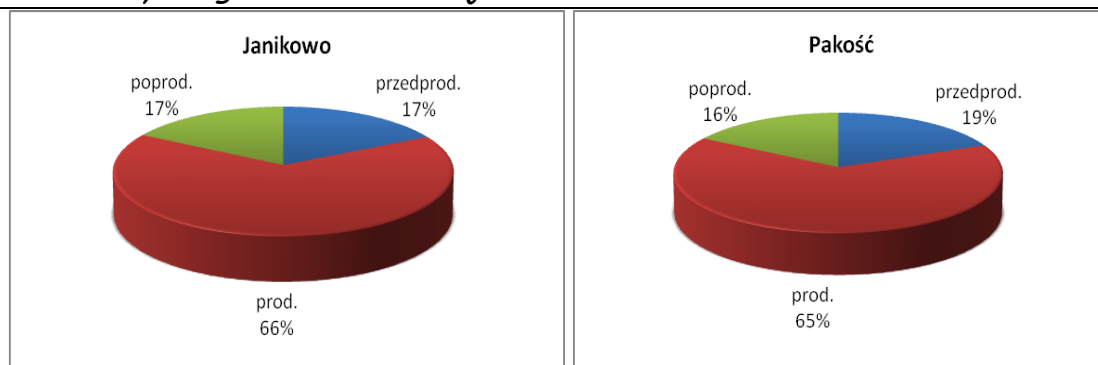

⁴ Bank Danych Regionalnych GUS

⁵ Bank Danych Regionalnych GUS

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

1.2.3. Poziom wykształcenia ludności

Struktura ludności pod względem wykształcenia w Kruszwicy wygląda podobnie jak dla kraju i województwa (poniższe wykresy).

Struktura wykształcenia w mieście Kruszwica na województwa oraz kraju (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS Narodowy Spis Powszechny 2002.

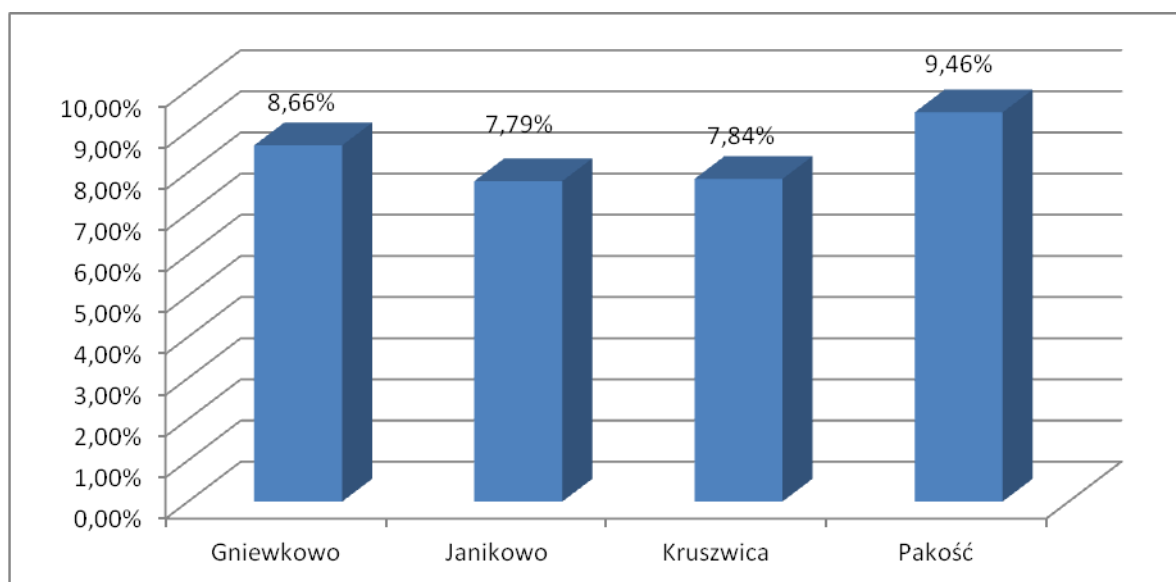

1.2.4. Grupy społeczne wymagające wsparcia

Bezrobocie

W Kruszwicy obserwujemy niższy odsetek osób bezrobotnych (7,84%) w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców w porównaniu do Pakości (9,46%) i Gniewkowa (8,66%). Mniejsze bezrobocie można zaobserwować jedynie w Janikowie (7,79%). Wskaźnik dla Kruszwicy jest jednak ciągle wyższy w porównaniu do całego województwa kujawsko-pomorskiego (tu wskaźnik wynosi 6,7%).

Osoby bezrobotne (grudzień 2010) jako odsetek mieszkańców miast powiatu inowrocławskiego (w %)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu oraz Banku Danych Regionalnych GUS.

Osoby korzystające z pomocy społecznej

Z problemu bezrobocia wynika problem ubóstwa. Liczba rodzin korzystających ze środków pomocy społecznej na przestrzeni lat 2005-2010 przedstawia poniższa tabela:

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

	Gmina Kruszwica			2008	2009	2010	Miasto Kruszwica			2008	2009	2010
	2005	2006	2007				2005	2006	2007			
Łączna liczba osób korzystających z pomocy społecznej	2284	2412	2312	3081	2751	2466	1562	1528	1543	1029	857	852
Łączna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	659	695	674	955	901	844	453	439	451	359	325	327
Powody korzystania z pomocy (liczba osób)												
Bezrobocia	1753	1803	1671	1375	1261	1142	1184	1167	1068	752	595	574
Ubóstwa	1118	1127	1077	979	948	933	481	463	510	439	368	447
Długotrwałej choroby	368	438	459	406	361	362	413	360	333	227	189	248
Niepełnosprawności	351	373	392	375	343	334	304	277	314	216	204	222
Bezradności w sprawach opiekuńczych	469	482	515	411	442	296	446	448	382	229	188	130
Potrzeby ochrony macierzyństwa	117	132	42	65	53	55	58	47	20	41	41	38

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszwicy.

W roku 2010 w stosunku do roku 2005 możemy zaobserwować znaczny spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej oraz spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w mieście Kruszwica, co jest zjawiskiem pozytywnym. W gminie jednak w badanym okresie nastąpił wzrost zarówno liczby osób jak i liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. W mieście Kruszwica należy wskazać na znaczny spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, ubóstwa, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezradności w sprawach opiekuńczych oraz potrzeby ochrony macierzyństwa. W roku 2010 najczęstszym powodem korzystania z pomocy społecznej było, tak jak w poprzednich latach – bezrobocie.

Imigranci, mniejszości narodowe i etniczne oraz uchodźcy

Terenu miasta nie zamieszkują imigranci, mniejszości narodowe i etniczne oraz uchodźcy.

1.2.5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W gminie Kruszwica działa kilkadziesiąt organizacji pozarządowych. Funkcjonują one w wielu sferach życia społecznego, rozwiązując istotne z perspektywy lokalnej społeczności problemy. Często zadania tych organizacji pokrywają się z zadaniami własnymi gminy.

Uwzględniając efektywność pracy samorządu rozwój organizacji pozarządowych sprzyja wszystkim mieszkańcom.

Biorąc pod uwagę powyższe założenie Rada Miejska co roku uchwała „Program współpracy Gminy Kruszwica z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”. Dokument stanowi fundament prawidłowej współpracy, wyznacza płaszczyzny wspólnego działania i jest konkretyzacją „Karty współpracy samorządu Gminy Kruszwica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego”. Ponadto, można go traktować, jako komponent polityki społeczno – finansowej gminy.

1.2.6. Identyfikacja problemów

- Zmniejszająca się liczba ludności Kruszwicy – miasto nie jest postrzegane, jako przyjazne miejsce do zamieszkania,
- Wysoki w porównaniu do województwa kujawsko-pomorskiego problem bezrobocia,
- Nasilający się problem ubóstwa i wykluczenia społecznego.

1.3. Sfera gospodarcza

1.3.1. Struktura podmiotów gospodarczych

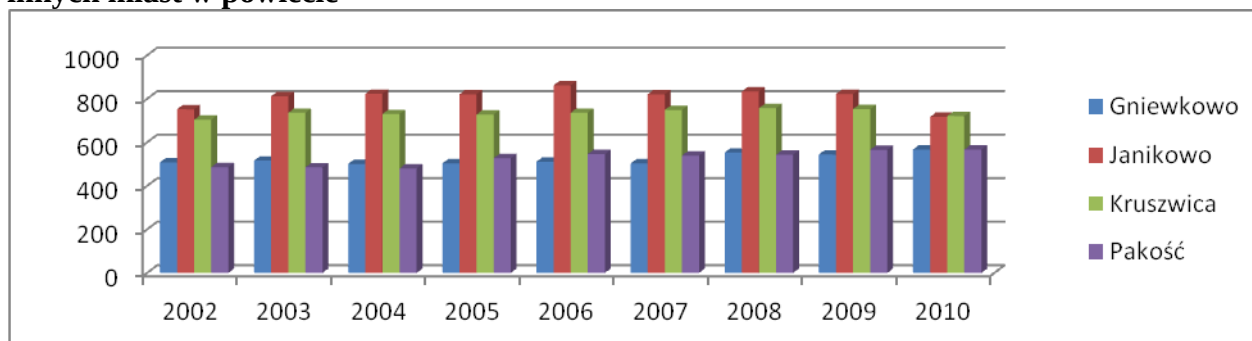
W mieście Kruszwica na przestrzeni lat 2002-2006 odnotowano 4,3% wzrost liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON – w 2006 roku ich wielkość stanowiła 736 przedsiębiorstw, w roku 2002 natomiast 704 podmioty gospodarcze. W porównywalnych miastach powiatu również obserwujemy tendencję wzrostową liczby zarejestrowanych podmiotów, jednakże dynamika jest dwukrotnie wyższa zarówno w Janikowie, jak również w mieście Pakość.

W roku 2010, w mieście Kruszwica, obserwujemy 2% spadek liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w stosunku do roku 2006. Znaczny spadek można również

zauważyć w Janikowie. Natomiast w Gniewkowie i Pakości liczba podmiotów gospodarczych wzrosła⁶.

Liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w mieście Kruszwica na tle innych miast w powiecie

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS (31.XII.2010 r.)

Gmina Kruszwica jest regionem przemysłowo – rolniczym z dobrze rozwiniętym przemysłem spożywczym oraz przetwórstwem owocowo – warzywnym. Położenie w czystym rejonie spowodowało znaczny rozkwit przemysłu spożywczego opartego na miejscowym rolnictwie (wśród dużych gospodarstw rolnych można wymienić Hodowlę Zwierząt i Nasiennictwa Roślin w Polanowicach, Rolniczą Spółdzielnię Produkcyjną w Janocinie, Kom-Rol w Kobylnikach). Istotne znaczenie mają również działania władz samorządowych wspierające przetwórstwo rolno – spożywcze.

Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON wg sektorów własności w gminie Kruszwica (stan na 31.XII.2010 r.) ukazuje znaczącą przewagę sektora prywatnego (673 przedsiębiorców) w stosunku do liczby podmiotów w sektorze publicznym (48 podmiotów). Analizując szczegółowo badane sektory należy zauważyć brak przedsiębiorców z udziałem kapitału zagranicznego w sektorze publicznym oraz ich niewielką liczbę zlokalizowaną w ramach sektora prywatnego. Ta sytuacja może być spowodowana brakiem odpowiedniej infrastruktury gospodarczej, jaką powinny zapewnić władze miasta, by zachęcić zagranicznych inwestorów, do podjęcia inwestycji w mieście oraz w konsekwencji ulokowania w nim kapitału zagranicznego. Ponadto, w mieście przeważający odsetek ogółu przedsiębiorców stanowią osoby fizyczne (76,8%), natomiast spółki handlowe, stanowiące podstawowy filar rozwiniętej przedsiębiorczości stanowią zaledwie 3,6% ogółu firm należących do sektora prywatnego.

⁶ Bank Danych Lokalnych GUS

Sektor publiczny (jednostki gospodarcze)	
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	24
przedsiębiorstwa państwowe	0
spółki handlowe	1
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze	0
Sektor prywatny (jednostki gospodarcze)	
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	517
spółki handlowe	24
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	5
spółdzielnie	5
fundacje	0
stowarzyszenia i organizacje społeczne	25

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (31.XII.2010 r.)

Zdecydowanie największym przedsiębiorstwem w Kruszwicy są Zakłady Tłuszczowe Kruszwica S.A., które to zatrudniają 61,1% ogółu pracowników pracujących w największych zakładach zlokalizowanych w mieście.

Struktura podmiotów gospodarczych na terenie miasta Kruszwica

Rodzaj działalności	Liczba zarejestrowanych podmiotów
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	29
Górnictwo i wydobywanie	1
Przetwórstwo przemysłowe	44
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną	3
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami	3
Budownictwo	72
Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych	192
Transport i gospodarka magazynowa	87
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	23
Informacja i komunikacja	7
Działalność związana z obsługą nieruchomości	21
Działalność profesjonalna, nauka i techniczna	66
Działalność w zakresie usług administrowania	37

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Edukacja	11
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5
Działalność związana z kulturą rozrywkową	28
Pozostała działalność usługowa	92
Razem	721

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS (31.XII.2010).

1.3.2. Identyfikacja problemów

- Spadek liczby przedsiębiorstw – niska przedsiębiorczość mieszkańców,
- Słabo rozwinięta infrastruktura gospodarcza.

1.4. Środowisko i zagospodarowanie przestrzenne

1.4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska

Najważniejszym elementem systemu obszarów chronionych jest na omawianym terenie niewątpliwie Nadgoplański Park Tysiąclecia obejmujący ponad $\frac{1}{4}$ obszaru miasta i gminy. Pod względem funkcjonalnym obszar parku dzieli się na dwie strefy: strefę rezerwatową obejmującą Gopło wraz z terenami otaczającymi oraz strefę zewnętrzną traktowaną jako obszar ochrony krajobrazowej⁷.

1.4.2. Granice stref ochrony konserwatorskiej

Obecnie na obszarze gminy występuje 287 obiektów wpisanych do ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (w tym: 166 domów, 42 zagrody, 23 zespoły pałacowo - parkowe i dworkowo - parkowe, 18 szkół, 13 kościołów i kaplic, 12 obiektów gospodarczych, 5 zespołów folwarcznych, 3 parki, 2 dworce kolejowe i 1 zamek). Strefa ochrony konserwatorskiej A obejmuje swoim zasięgiem historyczną, centralną część miasta.

---

⁷ Program Rozwoju Turystyki w mieście i gminie Kruszwica

1.4.3. Turystyka

Podstawą rozwoju miasta i gminy Kruszwica są walory turystyczne. Są to zarówno zalety środowiska przyrodniczego, jak i historyczno-kulturowego. Wody powierzchniowe i szata roślinna to elementy najatrakcyjniejsze na tym terenie. Ze

względu na niewielkie urozmaicenie mniejszą rolę odgrywa rzeźba terenu.

Niewątpliwie najważniejszą rolę odgrywa jezioro Gopło i jego otoczenie. Jezioro Gopło największe jezioro Pojezierza Wielkopolsko - Kujawskiego i dziewiąte pod względem wielkości w Polsce. Przyjmuje się średnio, że powierzchnia lustra wody wynosi 2154 ha, maksymalna głębokość 16,6 m., maksymalna szerokość 2,5 km., długość linii brzegowej 87,5 km. Ten teren objęty jest ochroną poprzez utworzony w 1967 r. jako rezerwat przyrody Nadgoplański Park Tysiąclecia, następnie usankcjonowany jako park krajobrazowy.

Kruszwica charakteryzuje się występowaniem wielu atrakcyjnych turystycznie obiektów kultury materialnej. Są to przede wszystkim: symbol Kruszwicy - Mysia Wieża, jako pozostałość XIV-wiecznego zamku kazimierzowskiego oraz XII wieczna Kolegiata (bazylika) pod wezwaniem św. Piotra i Pawła w Kruszwicy.

Atrakcją turystyczną o dużym znaczeniu jest Szlak Piastowski, łączący trzy grody stołeczne z okresu wczesnopiastowskiego: Poznań, Gniezno i Kruszwicę - miasta do dziś zasobne w cenne pamiątki historyczne i zabytki dziedzictwa kulturowego. Szlak Piastowski od lat należy do najpopularniejszych w kraju tras wycieczkowych.

Źródło: www.kruszwica.um.gov.pl

Gmina Kruszwica przygotowana jest do rozwoju turystyki krajobrazowej. Świadczą o tym wyznaczone szlaki, przebiegające przez najatrakcyjniejsze tereny i obiekty. Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze (PTTK) proponuje turystom sześć szlaków, z których najważniejszy to zielony. W sezonie turystycznym na trasie szlaku zielonego organizowane są rajdy rowerowe.

Gmina Kruszwica dysponuje następującymi obiektami sportowo - rekreacyjnymi:

- a) stadion piłkarski w Kruszwicy,
- b) boiska sportowe,
- c) dwa korty tenisowe,
- d) kryta hala widowiskowo – sportowa,
- e) place zabaw dla dzieci,
- f) strzelnica.

Szlaki turystyczne:

1. Wycieczka 3 - godzinna po Kruszwicy, połączona z 50 min. rejsem statkiem po jeziorze Gopło;
2. Szlak czarny - pieszy (15 km). Prowadzi z Kruszwicy do pomnika martyrologii w Roźniatach. Jest najstarszym znakowanym szlakiem na terenie gminy. Został wytyczony w 1976 r. i wydłużony w 1983 r. przez Sławsk Wielki do Łagiewnik;
3. Szlak niebieski - pieszy (19 km). Poświęcony pocię Kujaw - Janowi Kasprowiczowi. Wyznaczony został z myślą o odwiedzeniu miejsc związanych z życiem poety. Trasa przebiega m.in. przez Szarlej, Łojewo;

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

---

4. Szlak żółty - pieszy (30 km). Prowadzi do sanktuarium Markowickiej Pani Kujaw przez dawne posiadłości rodziny Wilamowicz - Moellendorff, Kobylniki i Markowice;
5. Szlak czerwony - autokarowy (82 km). Łączy romańskie zabytki Kruszwicy, Strzelna, Mogilna, Trzemeszna i Gniezna. Szlak ten został włączony do europejskiej sieci tras długodystansowych Europejskiego Stowarzyszenia Turystycznego;
6. Szlak zielony – pieszo - rowerowy (44 km). Wytyczony w 1994 r. dookoła Gopła. Prowadzi przez najciekawsze fragmenty Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia.

Realizacją działań rekreacyjnych dla mieszkańców gminy oraz turystów zajmuje się Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze Oddział Nadgoplański w Kruszwicy. Oferuje ono zwiedzanie zabytków Kruszwicy i okolic, rejsy statkiem spacerowym „Rusałka”, sprzedaż map turystycznych i przewodników. Towarzystwo organizuje także wycieczki dla szkół i zakładów pracy, Rajdy Pieczonego Ziemniaka, imprezy na statku „Rusałka” (towarzyskie, bankietowe, okolicznościowe), prowadzi obsługę grup przyjazdowych, informację turystyczną.

Bazę noclegową tworzą:

- Hotel Sportowy „Gopło” w Kruszwicy (50 miejsc noclegowych w 16 pokojach, sala konferencyjna 60 miejsc, boisko do siatkówki, koszykówki, do piłki nożnej, korty tenisowe);
- Hotel „Pałac” w Kobylnikach (50 miejsc noclegowych w 15 pokojach, trzy sale konferencyjne na 60, 60 i 80 miejsc);
- Pole namiotowe w Kruszwicy (łazienki, możliwość podłączenia do prądu, wypożyczalnia sprzętu wodnego);
- Hotel „Magdalenka” w Kruszwicy (10 pokoi dwu – i trzyosobowych);
- Powiatowy Młodzieżowy Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kruszwicy (90 miejsc noclegowych w 28 pokojach 2, 3, 4 – osobowych);
- Ośrodek Szkoleniowo – Rekreacyjny Zakładów Tłuszczowych Kruszwica S.A. w Złotowie (30 miejsc noclegowych w 7 domkach drewnianych; 18 miejsc w 6 pokojach i 6 miejsc w dwóch apartamentach w budynku murowanym; ośrodek dysponuje polem namiotowym; boisko piłkarskie, sprzęt wodny, plac zabaw dla dzieci; niedaleko jest przeprawa promowa);
- Klub Wioślarski „Gopło” (40 miejsc noclegowych w 1, 2, 3, 5 – osobowych pokojach, z pełną obsługą sanitarną oraz możliwością całonocnego wyżywienia).

Na terenie miasta i gminy Kruszwica występują również kwatery prywatne, a obszar miasta i gminy charakteryzuje się możliwościami rozwoju agroturystyki, zwłaszcza w części położonej na terenie Parku lub w jego sąsiedztwie.

Z danych GUS wynika, że 23 podmioty z terenu miasta świadczą usługi w zakresie działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi. W kontekście sąsiednich miast liczba ta jest stosunkowo duża, ale nie oddaje faktycznego zapotrzebowania w tym aspekcie – Pakość (8 podmiotów), Gniewkowo (8 podmiotów) i Janikowo (12 podmiotów).

Turystyczny charakter miasta współgra z dogodnymi połączeniami komunikacyjnymi dzięki drodze krajowej, drogom wojewódzkim oraz komunikacji publicznej, w tym także z Inowrocławia. Ponadto, Kruszwica jest położona stosunkowo blisko dużych ośrodków miejskich (Inowrocławia, Poznania, Bydgoszczy, Torunia, Włocławka, Konina, Gniezna), których mieszkańcy są i mogą być potencjalnymi odbiorcami oferty turystycznej gminy.

Zdaniem lokalnych władz oraz mieszkańców miasto jest szczególnie predysponowane do pełnienia atrakcyjnego miejsca wypoczynku weekendowego i wakacyjnego oraz do roli centrum edukacji ekologicznej na pograniczu województw kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego.

Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej oraz bazy noclegowej, w tym zwłaszcza gospodarstw agroturystycznych, może sprawić, że miasto i gmina będzie atrakcyjnym miejscem wypoczynku, zarówno wakacyjnego - pobytowego i krajoznawczego, jak również weekendowego i specjalistycznego (turystyki kwalifikowanej), a oferta turystyczna skierowana będzie głównie do mieszkańców dużych miast - Bydgoszczy, Poznania, Torunia, Włocławka, Konina, Gniezna. Podstawowym produktem turystycznym pozostanie nie tylko oferta krajoznawcza wykształcona w oparciu o atrakcyjność Mysiej Wieży i innych cennych zabytków, ale także edukacja ekologiczna realizowana na bazie walorów Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia i skierowana do młodzieży szkolnej. W tym zakresie NPT stanie się głównym centrum edukacji ekologicznej na pograniczu województw kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego, „obsługując” kilkaset szkół podstawowych działających w promieniu 100 km. Pod względem atrakcyjności turystycznej gmina postrzegana będzie, jako jedno z najatrakcyjniejszych obszarów województwa.

Mysia Wieża

Kolegiata p.w. św. Piotra i Pawła w Kruszwicy

Źródło: www.kruszwica.um.gov.pl

Stąd też, najważniejszą potrzebą miasta w tym zakresie jest doinwestowanie istniejącej i zaniedbanej infrastruktury turystycznej oraz budowa zintegrowanej infrastruktury obsługującej ruch turystyczny na terenie Kruszwicy i Jeziora Gopło.

Podstawowe zalety decydujące o atrakcyjności turystycznej wynikają z warunków kulturowych (dziedzictwa kulturowego obszaru), przyrodniczych (jakości środowiska przyrodniczego i położenia znacznej części w parku krajobrazowym i rezerwacie przyrody) oraz krajobrazowych (przydatności i atrakcyjności terenu gminy dla turystyki).

Szansą rozwoju miasta i poprawy jakości życia mieszkańców poprzez rozwój turystyki jest projekt pn. *Goplańskie dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze Kruszwicy bazą dla turystyki, rekreacji, edukacji i sportu* (okres realizacji w latach 2009-2011) współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013; Oś priorytetowa 6 Wsparcie rozwoju turystyki; Działanie 6.1 Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze. Całkowita wartość inwestycji wyniesie ponad 11,5 mln zł. Zamierzeniem projektu jest udostępnienie obiektów rekreacyjno – sportowych i zabytkowych dla społeczeństwa regionu kujawsko-pomorskiego, krajowego i turystów zagranicznych.

Zakres projektu obejmuje:

1. Stworzenie szlaku wodnego w postaci budowy trzech pomostów (przystani) dla żeglarzy i statków wycieczkowych pływających po jeziorze Gopło,
2. Przebudowę istniejącego parkingu przy ul. Podzamecze wraz z budową ciągów pieszo-rowerowych połączonych z nim,

3. Ekspozycję odkopanych i częściowo zrekonstruowanych murów fundamentowych zamku kruszwickiego oraz udostępnienie ich turystom,
4. Przebudowę amfiteatru letniego nad jeziorem Gopło.

Przedsięwzięcie pn. *Goplańskie dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze Kruszwicy bazą dla turystyki, rekreacji, edukacji i sportu* stanowi swoistą „lokomotywę” miasta. Efektem realizacji projektu będzie nie tylko poprawa dotychczasowej infrastruktury turystycznej, tworzenie przyjaznych przestrzeni miejskich oraz tworzenie i ekspozycja nowych atrakcji turystycznych, ale również wzrost liczby turystów i poprawa jakości życia mieszkańców Kruszwicy. Zakładana jest poprawa warunków na lokalnym rynku pracy, integracja społeczna mieszkańców, poprawa bezpieczeństwa ludności przebywającej na terenie objętym inwestycją, a przy okazji tworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych przy podstawowych pracach związanych z realizacją projektu. Celem projektu jest pobudzenie drobnego handlu i usług obsługujących ruch turystyczny. Z punktu widzenia potencjalnych inwestorów, projekt daje nowe możliwości rozwoju w branży turystyczno - gastronomicznej.

Innym istotnym mankamentem, mającym wpływ na rozwój miasta - w oparciu o turystykę - jest niedoinwestowanie zabytkowej części miasta, wraz z rynkiem Starego Miasta. Konieczna jest modernizacja chodników, miejsc postojowych i powierzchni rynku wraz z oświetleniem i małą architekturą oraz modernizacja szaletu wraz z przebudową kanalizacji ogólnospławnej na kanalizację sanitarną i deszczową. Rezygnacja z wymienionych powyżej inwestycji znacznie opóźni ożywienie gospodarcze i społeczne miasta oraz przesunie na dalszy plan odnowę infrastrukturalną i architektoniczno - urbanistyczną zdegradowanych terenów Kruszwicy. Rewitalizacja starej tkanki miejskiej, to jednocześnie zwiększenie potencjału turystycznego i kulturalnego, w tym nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno-gospodarczych. Mieszkańcy miasta i osoby odwiedzające Kruszwicę będą mogły korzystać z przyjaznych przestrzeni miejskich. Wartością samą w sobie będzie integracja społeczna mieszkańców. Projekt stworzy mieszkańcom dogodne i przyjazne miejsce spotkań oraz przestrzeń do rekreacji.

W efekcie oba zaprezentowane powyżej przedsięwzięcia odnoszą się z jednej strony do intensywności ruchu turystycznego w mieście, z drugiej – do poziomu zagospodarowania turystycznego miasta, w szczególności stopnia rozwoju bazy noclegowej, aktywności gospodarczej w sferze turystyki i siły ekonomicznej podmiotów turystycznych na terenie miasta i gminy. Atutem obu planowanych przedsięwzięć jest tworzenie przyjaznych przestrzeni miejskich dla samych mieszkańców Kruszwicy.

Realizacja wymienionych zadań byłaby czynnikiem motywującym do podjęcia szczególnych działań w zakresie rozwoju funkcji turystycznej miasta: promocja miasta, rozszerzenie oferty kulturalnej, obsługa klientów, całoroczna oferta dla turystów, rozwój usług gastronomicznych, itp.

Powszechnie zwykło się uważać, że o atrakcyjności turystycznej danego miasta decydują jego walory turystyczne, a co najwyżej istniejące w nim zagospodarowanie turystyczne, obecnie przyjmuje się, że ważnym elementem mającym wpływ na atrakcyjność turystyczną miasta jest sposób organizacji ruchu turystycznego, a zwłaszcza promocja i obsługa turystów.

1.4.4. Identyfikacja problemów

- niewykorzystany potencjał naturalny – zasoby środowiska przyrodniczego,
- niedostateczne wykorzystanie walorów historyczno-kulturowych i turystycznych,
- niedoinwestowanie ogólnodostępnej bazy turystycznej,
- mała liczba zadbanej, przyjaznych i atrakcyjnych - dla mieszkańców i turystów - przestrzeni miejskich,
- marginalizacja obszarów znajdujących się w strefie „A” konserwatora zabytków tj. Starego Miasta w Kruszwicy i powolny proces zmiany funkcji niektórych obiektów turystycznych.

1.5. Infrastruktura⁸

1.5.1. Zasoby mieszkaniowe

Według danych Banku Danych Regionalnych GUS z 2007 r. w mieście Kruszwica było zlokalizowanych 3 155 mieszkań. Ogólna liczba mieszkań na całym obszarze gminy Kruszwica wynosi 6 173. W poniższej tabeli wyszczególniono formy własności mieszkań:

Formy własności	Mieszkania	Izby	Powierzchnia użytkowa mieszkań (m²)
ogółem	6 173	22 041	394 290
zasoby gmin (komunalne)	461	1 231	20 329
zasoby spółdzielni mieszkaniowych	1 043	3 605	51 316

⁸ Strategia Rozwoju Gminy Kruszwica na lata 2007-2017.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

zasoby zakładów pracy	382	1 135	19 742
zasoby osób fizycznych	4 255	15 950	300 529
zasoby pozostałych podmiotów	32	120	2 374

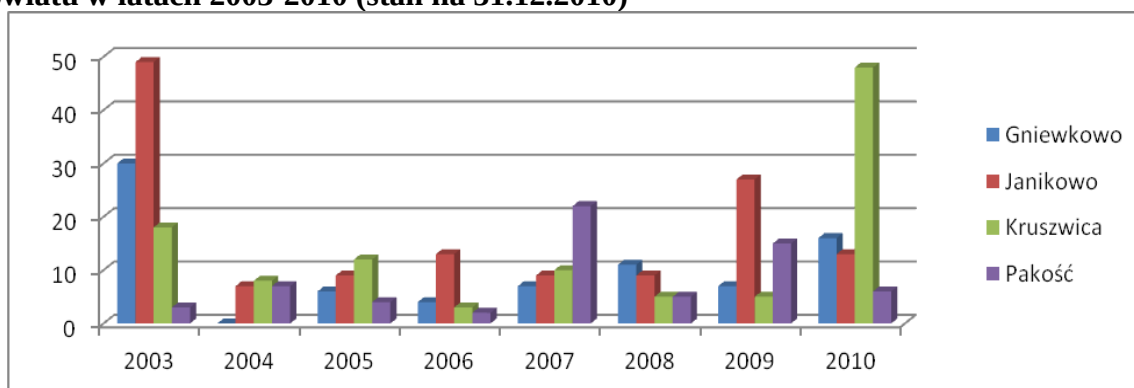
Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS.

Najwięcej mieszkań zlokalizowanych na terenie gminy stanowią zasoby osób fizycznych (69%), następnie zasoby spółdzielni mieszkaniowych (17%), pozostałe 14% stanowią zasoby komunalne (gminne), zakładów pracy oraz pozostałych podmiotów.

Analizując liczbę mieszkań w mieście wg okresu ich powstawania należy wskazać, iż 85% zostało wybudowanych przed rokiem 1989, w tym aż 41,9% w latach 1945-1978⁹.

Biorąc pod uwagę liczbę mieszkań oddanych do użytkowania na przestrzeni lat 2003-2010, należy zauważyć ich niższą liczbę w mieście Kruszwica na tle innych miast do roku 2009. W roku 2010 zauważalny jest znaczny wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania w stosunku do innych miast powiatu.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania w mieście Kruszwica na tle innych miast powiatu w latach 2003-2010 (stan na 31.12.2010)

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

⁹ Obliczenia własne na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2002, GUS

1.5.2. Infrastruktura techniczna

Elektroenergetyka

W mieście Kruszwica występują dwa główne punkty zasilania w energię elektryczną dla gminy o charakterze ponadlokalnym. Ewentualne rosnące zapotrzebowanie na energię elektryczną może być zaspokojone poprzez zwiększenie mocy istniejących stacji transformatorowych zlokalizowanych na terenie gminy (szacuje się, iż mogą one zwiększyć moc prawie 2-krotnie bez konieczności budowy nowych stacji, a jedynie przez rozbudowę istniejących).

Zaopatrzenie w gaz

Gmina posiada dostęp do gazu przewodowego. Obecnie z gazu korzysta znaczna część mieszkańców miasta.

Ciepłownictwo

Głównym źródłem ciepła dla miasta jest zasilana miałem węglowym ciepłownia Zagople, o mocy cieplnej znacznie przekraczającej obecne potrzeby. Ponadto, na terenie miasta działają duże ciepłownie zakładowe w Cukrowni i Zakładach Tłuszczowych. Część zabudowy mieszkaniowej oraz budynków użyteczności publicznej, jest zasilana lokalnymi kotłowniami, przeważnie węglowymi. Stare budownictwo jednorodzinne korzysta w większości z mało sprawnych i ekologicznie szkodliwych kotłowni indywidualnych, najczęściej opalanych miałem węglowym lub koksem.

Zaopatrzenie w wodę

Gmina Kruszwica ma własne ujęcia wody zlokalizowane w ramach stacji wodociągowych w Kruszwicy, Sławsku Wielkim, Chełmcach, Pieckach oraz korzysta z ujęć zakładowych w Brześciu, Kobylnikach, Popowie, Gocanowie, Janocinie, Łagiewnikach, Polanowicach i Piaskach. Mieszkańcy gospodarstw nie podłączonych do wodociągu, zaopatrują się w wodę za pomocą ujęć indywidualnych (studni).

Usuwanie ścieków

Miasto skanalizowane jest niemal w 100%, problemem sieci jest jej wyeksploatowanie. Gmina posiada dużą mechaniczno – biologiczno - chemiczną oczyszczalnię ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów, która jest własnością Spółki Wodno – Ściekowej w Kruszwicy. Będzie ona modernizowana ze względu na konieczność dostosowania do wymogów Unii Europejskiej.

Telekomunikacja

Na terenie gminy funkcjonuje dwóch operatorów sieci stacjonarnej - **Telekomunikacja Polska S.A.** oraz **NETIA**, a także operatorzy telefonii komórkowej. Mieszkańcy mogą korzystać również z Internetu z wykorzystaniem łącza szerokopasmowego - Kruszwica została objęta projektem budowy szerokopasmowej sieci regionalnej przygotowanym przez Kujawsko – Pomorską Sieć Informacyjną Sp. z o.o.

Sieć komunikacyjna

Gmina Kruszwica ma dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną. Kluczowe znaczenie w niej odgrywa droga krajowa nr 62 (Strzelno - Kruszwica - Radziejów - Włocławek - Płock - Nowy Dwór Mazowiecki - Wyszaków - Sokołów Podlaski - Siemiatycze), biegnąca przez Sławsk Wielki, Kruszwicę, Gocanowo, Chełmce. Połączenie między Inowrocławiem a Kruszwicą stanowi droga wojewódzka nr 412 (dopuszczona do ruchu ciężkiego do 10 ton na oś) Kobylniki – Tupadły. W odległości około 10 km od Kruszwicy w miejscowościach: Strzelno, Markowice i Tupadły przebiega droga krajowa nr 25 (Biały Bór - Sępólno Krajeńskie - Bydgoszcz - Inowrocław - Strzelno - Konin – Kalisz – Ostrów Wielkopolski - Oleśnica). To ważny szlak w relacjach centralna Polska - środkowe Wybrzeże cechujący się dużym ruchem zwłaszcza w okresie letnim.

Ruch towarowy na odcinku Kruszwica – Inowrocław odbywa się poprzez linię PKP Cargo. Dwutorowa zelektryfikowana linia kolejowa znaczenia państwowego, tzw. „magistrała węglowa Śląsk - Porty”, określana jako linia uzupełniająca system AGC (głównych europejskich linii kolejowych) biegnie przez wschodnią część gminy.

Miasto nie posiada komunikacji kolejowej. W połowie lat 90 - tych zawieszono transport kolejowy na linii Inowrocław – Kruszwica – Strzelno – Mogilno. Komunikacja autobusowa

obsługiwana jest przez PKS oraz przewoźników prywatnych. Sieć dróg na terenie gminy jest wystarczająca, choć niektóre wymagają remontu.

Oprócz komunikacji lądowej istnieje także droga wodna, którą można dotrzeć do Gdańska (Noteć - Kanał Bydgoski - Wisła) i do Szczecina (Warta - Odra).

1.5.3. Identyfikacja problemów

- Niski stan infrastruktury technicznej – stare budownictwo jednorodzinne i gospodarstwa indywidualne,
- Konieczność modernizacji części infrastruktury technicznej.

2. Analiza strategiczna SWOT

Na podstawie powyższej diagnozy stanu obecnego oraz zapisów Strategii Rozwoju Gminy Kruszwica, przy udziale pracowników merytorycznych Urzędu Miejskiego opracowano analizę SWOT Kruszwicy przedstawioną poniżej.

Mocne strony	Słabe strony
• Dogodne położenie Kruszwicy wobec dużych ośrodków miejskich (Inowrocław, Bydgoszcz, Toruń, Włocławek, Gniezno). • Unikatowe obiekty dziedzictwa kulturowego. • Szerokie możliwości rozwoju usług turystycznych i rekreacyjnych ze względu na Nadgoplański Park Tysiąclecia • Duży udział w populacji ludzi w wieku 20-24 lata oraz osób w wieku produkcyjnym. • Pełna łączność telefoniczna oraz rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu. • Rozwinięta sieć komunikacyjna i drogowa. • Korzystne warunki w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną oraz dążenie do całkowitej gazyfikacji	• Malejąca wielkość populacji w gminie. • Niski udział w populacji gminy osób wykształconych, w tym duża grupa nisko wykształconych bezrobotnych. • Odpływ wykształconej młodzieży. • Zbyt mała promocja walorów turystycznych miasta. • Niski poziom infrastruktury turystycznej. • Brak przyjaznych przestrzeni miejskich o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym. • Niski poziom wykorzystania zasobów przyrodniczych i kulturowych w kontekście rozwoju turystyki. • Zły stan techniczny zabytkowej części miasta, w tym rynku Starego Miasta • Ograniczenia w zakresie lokalizacji i wielkości obiektów turystycznych uwarunkowane funkcją ochronną Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia. • Brak pełnego zwodociągowania gminy. • Zły stan sieci wodociągowej na terenie

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

gminy. • Dobra jakość wody na terenach wiejskich (nowe sieci wodociągowe). • Występowanie na terenie gminy zakładów przemysłowych. • Obecność przedsiębiorstw, dających szansę zatrudnienia oraz istnienie małej przedsiębiorczości. • Określenie długoterminowej strategii współpracy Kruszwicy z organizacjami pozarządowymi	miasta– stare sieci wodociągowe. • Niewystarczający system gospodarki ściekowej. • Rozproszone osadnictwo utrudniające zapewnienie odpowiedniego poziomu infrastruktury technicznej. • Nielegalne wysypiska śmieci.
Szanse	Zagrożenia
• Członkostwo Polski w Unii Europejskiej • Postrzeganie Polski jako kraju o dużym bezpieczeństwie inwestowania. • Dostęp do rynku Unii Europejskiej. • Stabilna sytuacja polityczna w Polsce. • System dotacji z funduszy Unii Europejskiej. • Odnowa infrastrukturalna i architekt. – urbanist. zdegradowanych obszarów, w tym rynku Starego Miasta. • Rozwój funkcji turystycznej. • Wsparcie finansowe infrastruktury turystycznej. • Rosnąca liczba turystów odwiedzających miasto. • Funkcjonujący system ochrony praw własności intelektualnej. • Okres dobrej koniunktury gospodarczej. • Systematycznie rosnący PKB. • Wysoki popyt wewnętrzny, także inwestycyjny. • Malejące bezrobocie. • Ożywienie społeczno-gospodarcze. • Niski wskaźnik inflacji. • Rosnące wynagrodzenia – zwiększenie siły nabywczej. • Rozwinięty system bankowy. • Duża dostępność kredytów. • Systematycznie rosnący poziom dochodów ludności. • Poprawa nastrojów konsumenckich. • Duży potencjał ludności kraju. • Duża liczba młodzieży wkraczającej na	• Brak reformy finansów publicznych. • Wysoki deficyt finansów publicznych. • Brak reformy administracji państwowej. • Brak tradycji we współpracy pomiędzy kapitałem prywatnym a instytucjami publicznymi. • Niedoinwestowanie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. • Spadek liczby turystów odwiedzających miasto. • Brak przyjaznych przestrzeni miejskich o charakterze rekreacyjnym i wypoczynkowym. • Wysokie koszty ubezpieczeń społecznych, brak reformy systemu ubezpieczeń społecznych. • System prawny ograniczający rozwój przedsiębiorczości. • Niski odsetek zatrudnionych wśród osób młodych. • Rosnące wynagrodzenia – zwiększone ryzyko zwiększenia się poziomu inflacji. • Zmniejszenie się możliwości konkurencyjnych gospodarki wynikających z niskich kosztów zatrudnienia. • Niejasny i skomplikowany system podatkowy. • Niska konkurencyjność w sektorze bankowym. • Zmniejszenie się konkurencyjności cenowej produktów krajowych (w tym produkcji spożywczej i rolnej) poprzez dalsze umacnianie się złotówki. • Wysokie ceny paliw, które przekładają się na całą gospodarkę.

rynek pracy. • Możliwość wykorzystania telepracy, co eliminuje niedogodności związane z odległością od miejsca zatrudnienia. • Regulacje prawne dotyczące pracy tymczasowej i telepracy. • Zaradność polskiego społeczeństwa. • Rosnące możliwości eksportu polskich produktów. • Zmiana stylu życia Polaków. • Tworzenie przyjaznych przestrzeni miejskich na potrzeby odpoczynku i rekreacji. • Większe zapotrzebowanie na usługi związane z wypoczynkiem i rozrywką. • Wysoki wskaźnik osób posiadających wyższe wykształcenie.	• Tragiczny stan sieci drogowej, brak autostrad. • Starzejące się społeczeństwo. • Niska mobilność społeczeństwa. • Niska skłonność społeczeństwa do ryzyka. • Bardzo niska świadomość ekologiczna. • Niska etyka zawodowa. • Słabiej rozwinięta niż w innych krajach Unii infrastruktura. • Niski poziom informatyzacji kraju. • Niski poziom świadomości informatycznej. • Niski poziom innowacyjności gospodarki.

3. Założenia Programu Rewitalizacji

3.1. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru

Obszar kryzysowy wyznaczony został na podstawie analizy przeprowadzonej podczas prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Obszarów Miejskich w mieście Kruszwica oraz konsultacji z udziałem pracowników merytorycznych poszczególnych wydziałów Urzędu Miejskiego oraz Policji i Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ponadto, przeprowadzone wśród mieszkańców konsultacje społeczne potwierdziły zasadność wyboru obszaru.

Dnia 15 lutego 2008 roku w Urzędzie Miejskim w Kruszwicy odbyło się spotkanie konsultacyjne z udziałem pracowników merytorycznych Urzędu, podczas którego dyskusji poddany został zasięg obszaru rewitalizowanego. Uczestnicy spotkania zostali poproszeni o wskazanie na mapie miasta obszarów, na terenie których ich zdaniem kumulują się problemy społeczno-gospodarcze:

- Bezrobocie;
- Wysoki poziom ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe;
- Wysoki poziom przestępczości;
- Niski poziom wykształcenia mieszkańców;

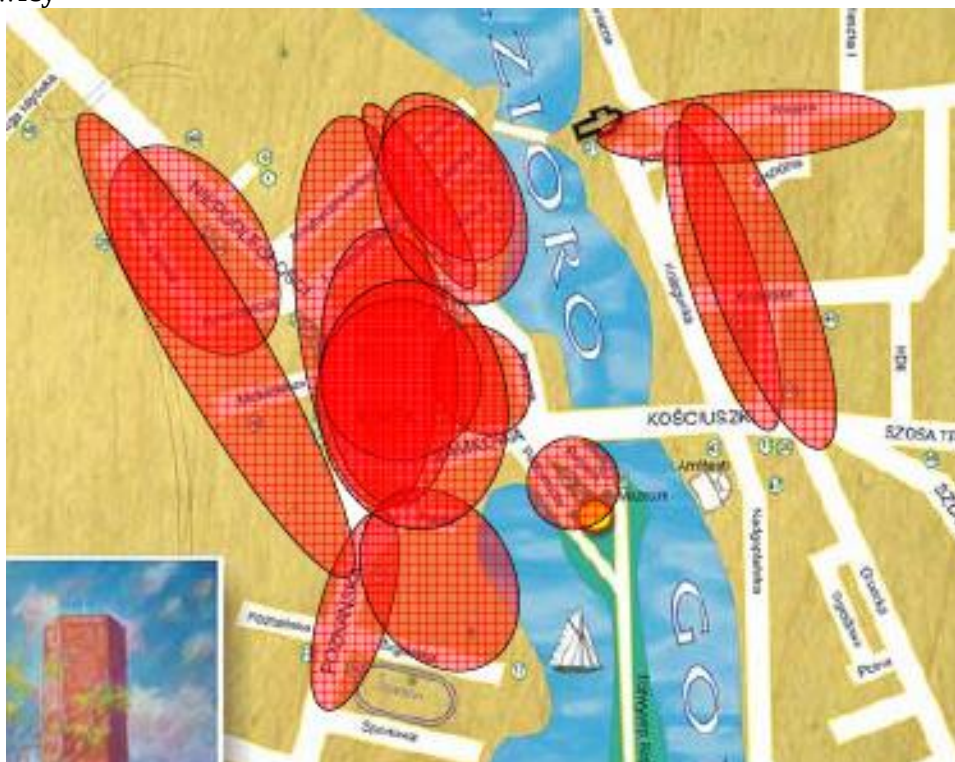

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

- Wysoki poziom zanieczyszczenia środowiska naturalnego,
- Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców,
- Wysoki poziom degradacji infrastruktury technicznej i budynków.

Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zostali poproszeni o wskazanie na terenie miasta obszarów, gdzie obserwuje się kumulację problemów społecznych, natomiast Policję poproszono o wskazanie miejsc, w których obserwuje się zwiększony poziom przestępczości. Poniższe mapki przedstawiają odpowiedzi udzielone przez poszczególne jednostki.

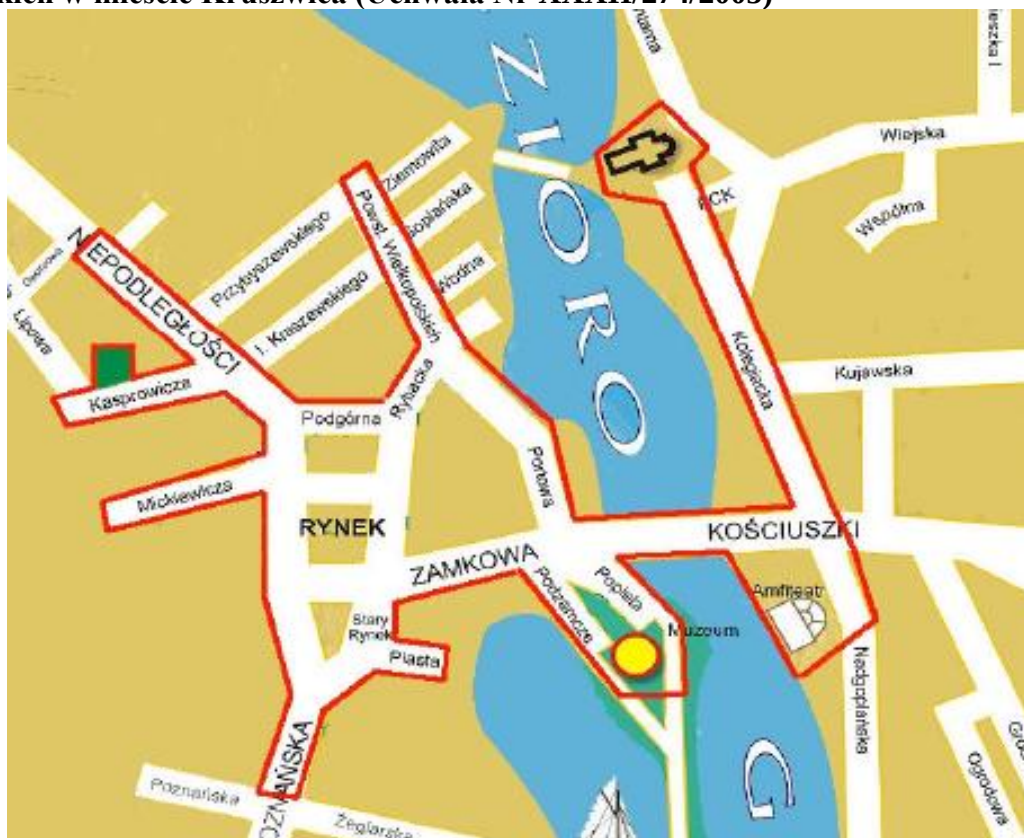
Obszary kryzysowe w opinii pracowników merytorycznych Urzędu Miejskiego w Kruszwicy

Obszar rewitalizowany wskazany w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich w mieście Kruszwica (Uchwała Nr XXXII/274/2005)

Biorąc pod uwagę powyższe oraz wyniki analizy przeprowadzonej podczas opracowywania Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Kruszwicy w 2005 roku, zdefiniowano obszar kryzysowy na terenie miasta, który przedstawia poniższa mapka (obszar A - kolor niebieski – tereny o znaczeniu turystyczno-rekreacyjnym, obszary B i C – kolor czerwony – wielorodzinne osiedla mieszkaniowe), który poddany został konsultacjom społecznym (raport z konsultacji w dalszej części materiału).

Obszar A – historyczna część miasta

Obszar B – Osiedle Zagóple

Obszar C – wielorodzinne osiedla mieszkaniowe: Os. Robotnicze i Os. Tysiąclecia

Ze względu na wartość dla dziedzictwa kulturowego, ogromny potencjał turystyczny oraz szerokie oddziaływanie na całe miasto, za obszar priorytetowy uznano historyczną część miasta i tam w pierwszej kolejności skoncentrowane zostaną działania inwestycyjne.

3.2. Diagnoza obszaru wsparcia

3.2.1. Trendy demograficzne

Obszary A, B i C zamieszkuje łącznie 91,26% mieszkańców miasta. Na terenie obszaru A mieszka 19% ludności Kruszwicy, obszary B i C zamieszkuje odpowiednio 53% i 19%¹⁰.

Spadek liczby ludności

W ostatnich latach na terenie miasta i gminy obserwujemy spadek liczby ludności. Jednocześnie na obszarach rewitalizowanych widoczny jest znacznie bardziej intensywny spadek liczby mieszkańców w porównaniu do średniej dla miasta.

	Procentowy spadek liczby ludności w latach 2005-2007	Spadek liczby ludności w wyniku odpływu i zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców		
		2005	2006	2007
Miasto Kruszwica	1,4%	17,8	19,7	15,7
Obszar A	4,2%	26,8	17,4	13,6
Obszar B	6,8%	9,0	19,5	13,7
Obszar C	5,2%	22,2	16,9	22,1

Obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kruszwicy

Migracje

Na terenie miasta obserwujemy dodatnie saldo migracji (jako różnica między ludnością napływającą, a odpływającą). Jednocześnie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest ono mniejsze na terenie obszarów rewitalizowanych:

- Na terenie obszaru A w roku 2005
- Na terenie obszaru B w latach 2006 i 2007

¹⁰ Obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kruszwicy

Saldo migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

	Obszar A	Obszar B	Obszar C	Miasto Kruszwica
2005	-5,89	6,77	12,47	4,44
2006	3,27	-6,69	11,43	0,21
2007	6,21	4,43	11,32	6,01

Obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kruszwicy

Starzenie się społeczeństwa

W latach 2005-2007 na terenie miasta Kruszwica zanotowano jedynie niewielki wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności. Z kolei na terenie obszarów rewitalizowanych w ciągu ostatnich 3 lat nastąpił znaczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności i na terenie obszarów A i C jest on znacznie wyższy niż średnia dla miasta (poniższa tabela).

Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (%)

	Obszar A	Obszar B	Obszar C	Miasto Kruszwica
2005	11,57	7,35	16,69	12,32
2006	12,37	8,24	17,90	13,14
2007	14,41	10,12	20,15	13,54

Obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kruszwicy

3.2.2. Bezrobocie i poziom edukacji

Problem bezrobocia, w tym długotrwałego oraz niskiego poziomu edukacji osób bezrobotnych kumuluje się na terenie obszarów A (bezrobocie) oraz C (niski poziom edukacji), co obrazują wskaźniki umieszczone w poniższej tabeli.

Wskaźniki dotyczące poziomu bezrobocia (2007 rok)

wskaźnik	Obszar A	Obszar B	Obszar C	Miasto Kruszwica
bezrobotni w przeliczeniu na 100 mieszkańców	16,55	8,79	5,49	9,73
długotrwale bezrobotni w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	104	56,6	32,8	65,4
bezrobotni z wykształceniem podstawowym w przeliczeniu na 100 mieszkańców	3,62	2,56	2,38	3,18
bezrobotni z wykształceniem podstawowym na w przeliczeniu na 100 bezrobotnych	21,84	29,13	43,30	32,67

Obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kruszwicy

3.2.3. Przestępczość

Pomimo spadku liczby przestępstw, na terenie Kruszwicy w ostatnich latach obserwujemy ponad dwukrotny wzrost liczby wykroczeń. W opinii Policji zwiększoną przestępczość obserwujemy na obszarach rewitalizowanych, co obrazuje poniższa tabela.

	Liczba zgłoszonych przestępstw			Liczba wykroczeń		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Miasto Kruszwica	222	199	124	842	1303	1862
Obszar A	64	52	25	141	300	275
% wartości dla Miasta	28,83	26,13	20,16	16,75	23,02	14,77
Obszar B	45	39	27	248	410	309
% wartości dla Miasta	20,27	19,60	21,77	29,45	31,47	16,60
Obszar C	53	39	22	92	222	241
% wartości dla Miasta	23,87	19,60	17,74	10,93	17,04	12,94

Obliczenia własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Kruszwicy

Jednocześnie łączna liczba przestępstw i wykroczeń zarówno na terenie całego miasta, jak i poszczególnych obszarów rewitalizowanych wzrosła w latach 2005-2007. Po przeliczeniu liczby przestępstw i wykroczeń na 1000 mieszkańców widzimy, że kumulują się one na terenie obszaru A i C (poniższa tabela).

Przestępczość na terenie Kruszwicy w 2007r.

	Ogólna liczba przestępstw i wykroczeń	Przestępstwa i wykroczenia na 1000 mieszkańców
Miasto Kruszwica	851	91,39
Obszar A	300	169,49
Obszar B	336	67,73
Obszar C	263	148,84

Obliczenia własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Kruszwicy

3.2.4. Poziom ubóstwa i wykluczenia

Pomimo spadku liczby mieszkańców na terenie miasta obserwujemy stabilną liczbę osób korzystających z pomocy społecznej (1562 osoby w 2005 i odpowiednio 1528 i 1543 w 2006 i 2007), co świadczy o nasilaniu się problemów związanych z ubóstwem i wykluczeniem. Głównymi powodami korzystania z pomocy społecznej na terenie miasta są bezrobocie, ubóstwo, długotrwała i ciężka choroba oraz niepełnosprawność. Według pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kruszwicy kumulację problemów społecznych obserwuje się na obszarze osiedla Robotniczego, osiedla Zagople oraz w historycznej części miasta.

Prawie wszystkie postępowania eksmisyjne, które miały miejsce na terenie Kruszwicy, zlokalizowane były na terenie osiedla Zagople (2 w 2005 r., 9 w 2006 r. i 2 w 2007 r.).

3.2.5. Szczególnie zniszczone otoczenie – obszary zdegradowanej struktury miejskiej

Na obszarze objętym programem rewitalizacji (Obszar A) powierzchnia zdegradowanej struktury miejskiej stanowi 10,36 ha. Łączna powierzchnia Obszaru I wynosi 74,40 ha, co sprawia, że powierzchnia zdegradowanej struktury miejskiej stanowi aż 13,92% ogólnej powierzchni obszaru. Tym samym Obszar A charakteryzuje szczególnie zniszczonym otoczeniem i największą powierzchnią zdegradowanej struktury miejskiej. Jest to wskaźnik wyższy zarówno od średniej dla miasta, jak i od średniej dla pozostałych dwóch obszarów miasta.

	Obszary zdegradowanej struktury miejskiej
Miasto Kruszwica	7,55
Obszar A	13,92
Obszar B	6,53
Obszar C	8,00

Obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Kruszwicy

3.2.6. Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Poniżej przedstawiono zestawienie wskaźników kryteriów wyznaczania obszarów rewitalizacji zgodnie z *Wytycznymi dotyczącymi przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji* dla województwa kujawsko-pomorskiego z 30 lipca 2009 r. Podkreślono wartości wskaźników, które niekorzystnie odbiegają od średniej dla miasta.

Kryterium	Wskaźnik	Źródło	Wartość wskaźnika			
			Obszar A	Obszar B	Obszar C	Miasto Kruszwica
A. Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Liczba postępowań eksmisyjnych i eksmisja z lokali mieszkalnych na 1000 mieszkańców	Urząd Miejski w Kruszwicy	0,00	<u>0,40</u>	0,00	0,32
B. Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia	Liczba bezrobotnych poszukujących pracy 13 m-cy i dłużej na 1000 mieszkańców	Urząd Miejski w Kruszwicy	<u>103,95</u>	56,64	32,82	65,40
C. Niestabilne (niekorzystne) trendy demograficzne	1. Dynamika (spadku) liczby ludności w wyniku odpływu i zgonów na 1000 mieszkańców	Urząd Miejski w Kruszwicy	13,56	13,71	<u>22,07</u>	15,68
	2. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 1000 mieszkańców	Urząd Miejski w Kruszwicy	<u>144,07</u>	101,19	<u>201,47</u>	135,42
	3. Saldo migracji na 1000 mieszkańców obszaru	Urząd Miejski w Kruszwicy	6,21	<u>4,43</u>	11,32	6,01
D. Niski poziom edukacji, znaczące braki w umiejętnościach	Procentowy udział bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	Urząd Miejski w Kruszwicy	21,84	29,13	<u>43,30</u>	32,67
E. Wysoki poziom przestępczości i	Liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych	Komenda Policji w Kruszwicy	<u>169,49</u>	67,73	<u>148,84</u>	91,39

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Kryterium	Wskaźnik	Źródło	Wartość wskaźnika			
			Obszar A	Obszar B	Obszar C	Miasto Kruszwica
naruszeń prawa	(poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców					
H. Szczególnie zniszczone otoczenie	Obszary zdegradowanej struktury miejskiej	Urząd Miejski w Kruszwicy	<u>13,92</u>	6,53	<u>8,0</u>	7,55
Liczba spełnionych kryteriów dla poszczególnych obszarów			4	1	4	

Zgodnie z powyższą tabelą obszary A i C wskazane do rewitalizacji spełniają minimum 3 kryteria kryzysowości (reprezentujące zarówno sferę społeczno – gospodarczą, jak i infrastrukturalną) umieszczone w Wytycznych dotyczących przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji. Trzeci z obszarów - Obszar B - spełnia tylko jedno kryterium ze sfery społeczno – gospodarczej i żadnego ze sfery infrastrukturalnej. Tym samym nie można nazwać go obszarem objętym programem rewitalizacji, w rozumieniu Wytycznych dotyczących przygotowania LPR.

Obszar A:

- Wysoki poziom długotrwałego bezrobocia
- Niekorzystne trendy demograficzne
- Wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa
- Szczególnie zniszczone otoczenie

Obszar B:

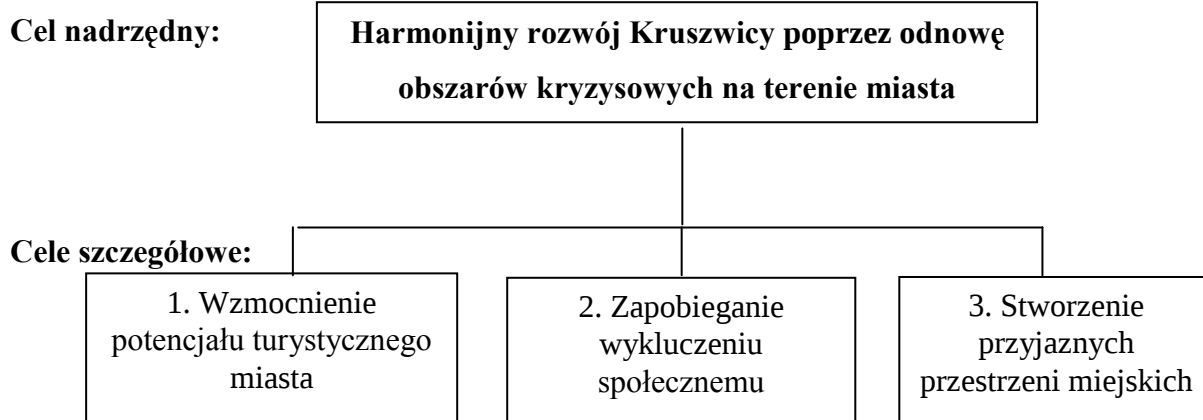
- Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia

Obszar C:

- Niekorzystne trendy demograficzne
- Niski poziom edukacji
- Wysoki poziom przestępczości i naruszeń prawa
- Szczególnie zniszczone otoczenie.

3.3. Cele Programu Rewitalizacji

Szczegółowe zestawienie zadań planowanych do realizacji na rewitalizowanym obszarze, zawierające wskazanie beneficjenta, wartość całkowitą projektu, wartość dofinansowania, okres realizacji oraz planowane do osiągnięcia wskaźniki, stanowią załączniki do niniejszego Programu.

Na obszarze wskazanym jako obszar do rewitalizacji nie będą realizowane inwestycje z zakresu mieszkalnictwa.

Jednocześnie jednostka lokalna nie planuje realizować żadnych działań związanych z podniesieniem efektywności energetycznej budynków. Nie oznacza to, że na terenie miasta nie występują budynki mające niską efektywność energetyczną. Inwestycje, zmierzające do podniesienia efektywności energetycznej budynków, będą realizowane z innych środków. Natomiast w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015, i ze środków przewidzianych na działanie 7.1, nie przewiduje się podejmowania działań w tym zakresie.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Cele Lokalnego Programu Rewitalizacji

Cele	Wskaźnik	Wartość wskaźnika w roku bazowym (2010)	Wartość wskaźnika w roku docelowym (2015)	Źródło danych
Wzmocnienie potencjału turystycznego miasta	Liczba projektów w zakresie rewitalizacji	0	2 szt.	Urząd Miejski w Kruszwicy Urząd Miejski w Kruszwicy Referat Planowania, Rozwoju, Inwestycji i Nieruchomości
	Długość zmodernizowanych dróg	0	1262,55 mb	
	Liczba zrewitalizowanych obszarów	0	1	
	Liczba nowopowstałych/wyremontowanych obiektów małej architektury	0	11	
	Liczba zainstalowanych urządzeń monitoringu wizyjnego	0	8	
	Powierzchnia wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych	0	1347 m2	
Zapobieganie wykluczeniu społecznemu	Liczba bezrobotnych poszukujących pracy 13 m-cy i dłużej/1000 mieszkańców Obszaru A	103,95	Spadek o ok. 10% 93,55	PUP w Inowrocławiu Urząd Miejski w Kruszwicy
	Liczba bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	21,84	Spadek o ok. 5% 20,75	
Stworzenie przyjaznych przestrzeni miejskich	Długość zmodernizowanych dróg	0	1262,55 mb	Urząd Miejski w Kruszwicy Referat Planowania, Rozwoju, Inwestycji i Nieruchomości
	Powierzchnia wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych	0	1347 m2	
	Liczba imprez kulturalnych i rozrywkowych organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem.	0	10	

4. Plan finansowy realizacji rewitalizacji - źródła finansowania programu rewitalizacji

Tab. PLAN FINANSOWY REALIZACJI REWITALIZACJI – ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Nazwa projektu	Wartość całkowita	Wartość w poszczególnych latach								
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
„Rewitalizacja starej części miasta w Kruszwicy – etap I” (w ramach Działania 7.1. Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast RPO WK-P na lata 2007-2013)	2.210.720,61			26.840,00	145,00	44.434,00	727.915,66	1.411.385,95		
Budżet JST	480.915,32			26.840,00	145,00	44.434,00	46.895,52	57.341,04		
Budżet Państwa										
Środki UE (RPO WK-P)	1.729.805,29						578.867,12	1.150.938,17		
Środki prywatne										
Inne										
„Rewitalizacja starej części miasta w Kruszwicy – etap II” (w ramach Działania 7.1. Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast RPO WK-P na lata 2007-2013)	5.150.303,46	21.533,00				14.760,00	44.845,00	986.063,01	4.083.102,45	
Budżet JST	4.722.174,35	21.533,00				14.760,00	41.070,47	902.872,47	3.741.938,41	
Budżet Państwa										
Środki UE (RPO WK-P)	428.129,11						3.774,53	83.190,54	341.164,04	
Środki prywatne										
Inne										

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Pozostałe projekty realizowane w ramach innych działań i finansowane z innych środków										
Goplańskie dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze Kruszwicy bazą dla turystyki, rekreacji, edukacji i sportu	10.448.439,70	173.895,50	201.493,42	146.852,20	5.438.134,76	4.095.668,76	389.395,09	2.999,97		
Budżet JST	4.709.933,64	52.830,79	61.344,02	34.782,94	1.289.724,63	3.084.231,23	185.830,04	1.199,99		
Budżet Państwa										
Środki UE (RPO WK-P)	5.738.506,06	121.064,71	140.159,40	112.069,26	4.148.410,13	1.011.437,53	203.565,05	1.799,98		
Środki prywatne										
Inne										
Przebudowa ulicy Kolegiackiej, Kujawskiej i Wiejskiej w Kruszwicy – II etap	1.516.074,07				1.516.074,07					
Budżet JST	790.382,62				790.382,62					
Budżet Państwa										
Środki UE (RPO WK-P)										
Środki prywatne										
Inne: środki Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych oraz środki Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu	725.691,45				725.691,45					

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Program aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych w gminie Kruszwica	298.734,00				298.734,00					
Budżet JST	31.367,07				31.367,07					
Budżet Państwa										
Środki UE – EFS (w ramach PO KL)	267.366,93				267.366,93					
Środki prywatne										
Inne										

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Załącznik nr 1 Wykaz projektów realizowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji (zgodnie z Załącznikiem nr 3 do Wytycznych dotyczących przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji)

Obszar wsparcia: Obszar A

Działania rewitalizacyjne podstawowe w ramach działania 7.1

Obszar wsparcia	Nazwa projektu	beneficjent	Wartość całkowita projektu	Źródła finansowania			Okres realizacji projektu	Wskaźniki na jakie projekt oddziałuje
				własne	EFRR	inne		
Obszar A	„Rewitalizacja starej części miasta w Kruszwicy – etap I”	Urząd Miejski w Kruszwicy	2.210.720,61	480.915,32	1.729.805,29	0,00	2009 - 2013r.	Liczba projektów w zakresie rewitalizacji; Liczba zrewitalizowanych obszarów Liczba nowopowstałych/wyremontowanych obiektów małej architektury Liczba zainstalowanych urządzeń monitoringu wizyjnego Powierzchnia wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych Liczba imprez kulturalnych i rozrywkowych organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem Długość zmodernizowanych dróg
Obszar A	"Rewitalizacja starej części miasta w Kruszwicy – etap II”	Urząd Miejski w Kruszwicy	5.150.303,46	4.722.174,35	428.129,11	0,00	2011 r.- 2014 r.	Liczba projektów w zakresie rewitalizacji; Liczba zrewitalizowanych obszarów Liczba imprez kulturalnych i rozrywkowych organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem. Długość zmodernizowanych dróg
Suma 1			7.361.024,07	5.203.089,67	2.157.934,40	0,00		

Działania rewitalizacyjne społeczne w ramach PO KL

Obszar wsparcia	Nazwa projektu	beneficjent	Wartość całkowita projektu	Źródła finansowania			Okres realizacji projektu	Wskaźniki na jakie projekt oddziałuje
				własne	EFS	inne		
Obszar A,B,C	Program aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych w gminie Kruszwica	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszwicy	298.734,00	31.367,07	267.366,93	0,00	2010 r.	Liczba bezrobotnych poszukujących pracy 13 m-cy i dłużej; Liczba bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych;
		Suma 2	298.734,00	31.367,07	267.366,93	0,00		

Pozostałe projekty finansowane z RPO WK-P

Obszar wsparcia	Nazwa projektu	beneficjent	Wartość całkowita projektu	Źródła finansowania			Okres realizacji projektu	Wskaźniki na jakie projekt oddziałuje
				własne	EFRR	inne		
Obszar A	Goplańskie dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze Kruszwicy bazą dla turystyki, rekreacji, edukacji i sportu	Urząd Miejski w Kruszwicy	10.448.439,70	4.709.933,64	5.738.506,06	0,00	2007 r. - 2012 r.	Liczba imprez kulturalnych i rozrywkowych organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem; Liczba zrewitalizowanych obszarów
		Suma 3	10.448.439,70	4.709.933,64	5.738.506,06	0,00		

Pozostałe projekty finansowane z innych źródeł

Obszar wsparcia	Nazwa projektu	beneficjent	Wartość całkowita projektu	Źródła finansowania			Okres realizacji projektu	Wskaźniki na jakie projekt oddziałuje
				własne	UE	inne		
Obszar A i B	Przebudowa ulicy Kolegiackiej, Kujawskiej i Wiejskiej w Kruszwicy – II etap	Urząd Miejski w Kruszwicy	1.516.074,07	790.382,62	0,00	725.691,45	2010 r.	Długość zmodernizowanych dróg Liczba zrewitalizowanych obszarów
Obszar A	Budowa fontanny na rynku w Kruszwicy	Urząd Miejski w Kruszwicy	500.000,00	500.000,00	0,00	0,00	2015	Liczba imprez kulturalnych i rozrywkowych organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem; Liczba zrewitalizowanych obszarów
Suma 5			2.016.074,07	1.290.382,62	0,00	725.691,45		
Suma od 1 do 5			20.124.271,84	11.234.773,00	8.163.807,39	725.691,45		

5. Opisy projektów

Poniżej przedstawiono priorytetowe zadanie dotyczące rewitalizacji starej części miasta w Kruszwicy – etap I. Inwestycja ta stworzy podstawową infrastrukturę dla dalszego rozwoju miasta, w szczególności turystycznego oraz wyzwoli inicjatywy ze strony mieszkańców i instytucji działających w mieście. Priorytetowość inwestycji potwierdzona została podczas konsultacji społecznych przeprowadzonych na potrzeby prac nad programem.

Działanie 7.1. RPO WK-P – Zadanie z listy podstawowej	
Data sporządzenia opisu projektu	04.03.2014 r.
Podmiot zgłaszający projekt	Gmina Kruszwica
Nazwa projektu	„Rewitalizacja starej części miasta w Kruszwicy – etap I”
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	2.210.720,61
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	480.915,32
Środki RPO (EFRR):,	1.729.805,29
Środki inne	0,00
Zwięzły opis projektu:	
- Główne elementy składowe, wyróżniane fazy realizacji projektu, podprojekty itp. - Uzasadnienie realizacji projektu, zwłaszcza w kontekście jego wpływu na sytuację zdiagnozowaną w obszarze wsparcia, itp. - Powiązania z innymi projektami.	
Opis projektu (elementy składowe):	
Zakres projektu pn. „Rewitalizacja starej części miasta w Kruszwicy – etap I” obejmuje następujące przedsięwzięcia:	
1. „Spacer po Kruszwicy” – utworzenie trasy turystycznej, biegnącej w pobliżu kruszwickich zabytków, wokół których planuje się umieszczenie elementów małej architektury – podświetlanych tablic informacyjnych, przedstawiających miejsca atrakcyjne pod względem walorów turystycznych. Trasa turystyczna zaczyna się na parkingu ul. Podzamcze, gdzie Tablica 1 kształtem przypominająca Mysią Wieżę, zaprasza wszystkich zainteresowanych na spacer po malowniczej Kruszwicy, zapoznania się z zarysem jej dziejów i ciekawostkami na temat naszego miasta. Oprócz treści na niniejszym obiekcie umieszczono również zdjęcia najciekawszych miejsc do zwiedzania oraz plan wskazujący kierunek zwiedzania i	

lokalizację wszystkich punktów informacyjnych.

Tablica 2 i 3 Obie tablice zlokalizowane są przy kościele p.w. św. Teresy od Dzieciątka Jezus. Pierwsza z nich opowiada o dziejach średniowiecznych miasta, naświetla jego wzloty i upadki oraz historię lokacji miasta (nadania praw miejskich Kruszwicy). Druga natomiast przedstawia historię kościołów jakie niegdyś pobudowano na terenie Kruszwicy.

Kolejny punkt **Tablica 4** umiejscowiony jest przy ośrodku zdrowia na ul. Rybackiej i opisuje historię Kruszwicy w XIX i XX wieku, w okresie zarówno wojen jak i rozwoju przemysłu, handlu i rzemiosła.

Idąc dalej ul. Portową i patrząc na rozciągające się jezioro Gopło i krajobraz po jego drugiej stronie, nie sposób nie zatrzymać się i nie pomyśleć jak to wyglądało kiedyś, a jak dziś. Tam też zlokalizowano dalsze dwie tablice (nr 5 i 6).

Tablica 5 przedstawia zdarzenia dotyczące Zagoplańskiej części Kruszwicy wraz z niezwykle widokiem tej części miasta z lotu ptaka.

Tablica 6 natomiast opisuje współczesny kształt miasta i najważniejsze fakty na jego temat. Możemy z niej wyczytać, gdzie położona jest Kruszwica, jaką ma powierzchnię, informacje na temat zabytków czy przemysłu.

Podążając zgodnie z zaplanowaną trasą docieramy do **Tablicy 7**, która mieści się na wzniesieniu zamku kruszwickiego przy mostku widokowym. Tematyka tej tablicy zdaje się być oczywista – widok na mosty na jeziorze Gopło i most zwodzony zamku jest cudownym tłem zapraszającym do zapoznania się z historią właśnie tych mostów.

Schodząc ze wzgórza ul. Popiela i przechodząc obok muzeum napotykamy **Tablicę nr 8**, która opowiada o grodzie kruszwickim, historii jego powstania czy też roli jaką ówczesnie odgrywał. Ponadto możemy się z niej dowiedzieć ile pracy i trudu należało wnieść, aby utworzona została muzealna ekspozycja archeologiczna w Kruszwicy.

Spacerując ścieżką w stronę Półwyspu Rzepowskiego dochodzimy do **Tablicy 9**, która opisuje historię Półwyspu, etymologie jego nazwy i sposób zagospodarowania. Nie dało się też nie wspomnieć w tej części o jeziorze Gopło, Nadgoplańskim Parku Tysiąclecia czy obszarze chronionym NATURA 2000.

W miejscu dotychczasowych tablic informacyjnych u podnóża Mysiej Wieży postawiono potrójną tablicę. Pierwszy panel zwraca uwagę na piękno okolic Kruszwicy, najciekawsze miejsca na terenie gminy, które warto zobaczyć. Środkowy panel opisuje historię Wzgórza Zamkowego, najciekawsze fakty historyczne z nim związane. Natomiast trzeci panel pozwala poznać się z najsłynniejszą legendą Kruszwicy, a mianowicie Legendą o królu Popielu, którego zjadły myszy.

Ostatnim punktem nowej trasy turystycznej jest **Tablica nr 11**, którą możemy obejrzeć przy Kolegiacie pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Kruszwicy. Jak można się domyśleć treści na niej zawarte dotyczą właśnie tego kościoła. Dowiedzieć się z niej możemy kiedy powstał niniejszy kościół, w jakim stylu go pobudowano, jakie zabytkowe eksponaty można w nim znaleźć czy też jacy dawni władarze go odwiedzali.

2. W celu utrzymania porządku i bezpieczeństwa na tym obszarze planuje się umieścić monitoring wizyjny w postaci **8 kamer** umiejscowionych w okolicach nowopowstałych tablic i ścieżki pieszorowerowej
3. Przebudowa znajdujących się w najbliższym otoczeniu Starego Rynku, a jednocześnie będących integralną częścią starego miasta ul. Rybackiej i Podgórnej w Kruszwicy (odtworzenie nawierzchni asfaltowej, wymiana płytek betonowych na chodnikach na kostkę starobruk, kratki ściekowe, nowa organizacja ruchu powodująca ruch jednokierunkowy, co uporządkuje ruch kołowy pieszy i wpłynie na poprawę bezpieczeństwa).

4. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej Zlewni Rynek (ul. Rybacka i Podgórna oraz ul. Rynek – budowa kanalizacji deszczowej, sanitarnej oraz wymiana lub naprawa innych mediów przez zarządców poszczególnych sieci). Realizacja zadania jest niezbędna ze względu na poprawę warunków życia mieszkańców Starego Miasta oraz zwiększenie atrakcyjności gospodarczej centrum miasta. Przeprowadzenie prac jest również konieczne ze względu na umożliwienie przeprowadzenia drugiego etapu rewitalizacji Miasta polegającego na przebudowie płyty Starego Rynku w Kruszwicy.
5. Budowa ścieżki rowerowej i ciągu pieszego od ulicy Ziemowita do ulicy Kolegiackiej w Kruszwicy. Zadanie obejmuje budowę ścieżki rowerowej prowadzącej od ul. Ziemowita do ulicy Kolegiackiej wraz z zagospodarowaniem tzw. „małego mostu” łączącego dwa brzegi jeziora Gopło.

Cele projektu:

- Zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym,
- ożywienie gospodarcze, społeczne i turystyczne,
- odnowa infrastrukturalna i architektoniczno-urbanistyczna oraz zagospodarowanie i uporządkowanie zdegradowanych części Kruszwicy,
- zwiększenie dostępności infrastruktury osobom niepełnosprawnym,
- poprawa życia mieszkańców miasta,
- umożliwienie realizacji dalszych inwestycji w zakresie rewitalizacji Rynku oraz przebudowy pozostałej części kanalizacji sanitarnej i deszczowej w obszarze A (ul. Zamkowa, ul. Portowa i ul. Poznańska – ten etap będzie realizowany przy udziale środków własnych gminy),

Uzasadnienie:

Realizacja projektu ma duży wpływ na poprawę infrastruktury zdegradowanej części miasta (obszar A) oraz rozwój turystyki. Po realizacji projektu otoczenie będzie bardziej estetyczne i przyjazne. Zabytki Miasta będą bardziej eksponowane i promowane, co zwiększy ich atrakcyjność i przyciągnie większą liczbę turystów. Elementy małej architektury (tablice) ułatwią turystom poznanie kruszwickiej historii. Wartością dodaną projektu będzie również stworzenie trasy turystycznej, która ułatwi poruszanie się po starej części miasta. Ponadto, projekt zakłada również budowę nowej ścieżki rowerowej, co zwiększy atrakcyjność terenu dla rowerzystów oraz budowę ciągu pieszego. Obecnie na terenie projektowanej ścieżki jest nawierzchnia nieutwardzona. Planowany projekt przewiduje natomiast wyłożenie ścieżki oraz chodnika kostką betonową. Trasa ścieżki będzie przebiegała przez mały mostek łączący dwa brzegi jeziora Gopło. Mostek ten jest obecnie w bardzo złym stanie technicznym, co stwarza niebezpieczeństwo wypadku. Dlatego też bardzo ważnym aspektem jest przystosowanie mostku do ruchu turystycznego. Projekt będzie miał również pozytywny wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym dzięki montażowi systemu monitoringu wizyjnego. Przebudowa ulic znajdujących się w otoczeniu Starego Rynku zwiększy estetykę otoczenia oraz poprawi funkcjonalność i bezpieczeństwo komunikacji (poprzez wprowadzenie ruchu jednokierunkowego). Z kolei przebudowa kanalizacji wpłynie na poprawę komfortu życia mieszkańców miasta (system kanalizacji będzie unowocześniony, co wyeliminuje problem wadliwości i ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z wzmocnionymi naprawami). Inwestycja w dużym stopniu poprawi stan infrastruktury publicznej, co wpłynie na poprawę warunków życia mieszkańców. Projekt będzie również oddziaływał na ożywienie gospodarcze, gdyż inwestycja ta pozwoli zrealizować kolejne działania, m.in. II etap projektu polegający na Rewitalizacji Rynku w

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Kruszwicy (projekt, który przypisany jest do listy rezerwowej) oraz przebudowę dalszej części systemu kanalizacji miejskiej. Ponadto, realizacja projektu ułatwi życie osobom niepełnosprawnym, gdyż przebudowana infrastruktura będzie dostosowana do ich potrzeb. Realizacja zadań przewidzianych w projekcie zapobiegnie marginalizacji obszarów znajdujących się w strefie „A” konserwatora zabytków tj. Starego Miasta w Kruszwicy. Rewitalizacja starej tkanki miejskiej to szansa na zwiększenie potencjału turystycznego, kulturalnego i gospodarczego. Mieszkańcy miasta i osoby odwiedzające Kruszwicę będą mogły korzystać z przyjaznych przestrzeni miejskich. Wartością samą w sobie będzie integracja społeczna mieszkańców. Projekt stworzy mieszkańcom dogodne i przyjazne miejsce spotkań oraz przestrzeń do rekreacji.

Podmiot zarządzający	Urząd Miejski w Kruszwicy
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Urząd Miejski w Kruszwicy Sposób realizacji: Wykonawca dokumentacji technicznej wyłoniony w drodze postępowań ofertowych. W celu wyłonienia wykonawcy robót budowlanych zakłada się ogłoszenie przetargów.
Harmonogram działań: 1. Uzyskanie decyzji środowiskowej, 2. Sporządzenie dokumentacji projektowej budowy ścieżek rowerowych i ciągu pieszego od ulicy Ziemowita do ulicy Kolegiackiej w Kruszwicy, 3. Sporządzenie dokumentacji projektowej ulic Rybackiej i Podgórznej, kanalizacji Zlewni Rynek, 4. Sporządzenie dokumentacji projektowej budowy elementów małej architektury, 5. Uzyskanie wszelkich potrzebnych pozwoleń na budowę, 6. Wyłonienie wykonawcy dla robót budowlanych (drogi, kanalizacja, mała architektura), 7. Wykonanie robót budowlanych	
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	2009
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	2013
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Monika Winiarczyk - p.o. Kierownika Referatu Planowania, Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych e-mail: monika.winiarczyk@kruszwica.um.gov.pl tel. 052 351 50 10 w. 30

Działanie 7.1. RPO WK-P – Zadanie z listy podstawowej	
Data sporządzenia opisu projektu	04.03.2014 r.
Podmiot zgłaszający projekt	Gmina Kruszwica
Nazwa projektu	„Rewitalizacja starej części miasta w Kruszwicy – etap II”
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	5.150.303,46
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	4.722.174,35
Środki RPO (EFRR):,	428.129,11
Środki inne	0,00
Zwięzły opis projektu:	
- Główne elementy składowe, wyróżniane fazy realizacji projektu, podprojekty itp. - Uzasadnienie realizacji projektu, zwłaszcza w kontekście jego wpływu na sytuację zdiagnozowaną w obszarze wsparcia, itp. - Powiązania z innymi projektami.	
Opis projektu (elementy składowe): Przedmiotem projektu jest odnowa oraz ożywienie najbardziej zdegradowanego obszaru znajdującego się w mieście Kruszwica, poprzez całokształt zintegrowanych działań, w skład których wchodzi: przebudowa infrastruktury technicznej – istniejącej kanalizacji ogólnospławnej w ul. Stary Rynek na sanitarną i deszczową wraz z przebudową ulic Stary Rynek i Rynek znajdujących się w centrum miasta, a także przebudowa płyty Rynku wraz z przyległym do niego placem przy kościele pw. św. Teresy. Projekt poprzez szereg powiązanych ze sobą działań przyczyni się do odnowy infrastruktury publicznej, wpłynie na poprawę warunków życia lokalnej społeczności oraz podniesie estetykę i atrakcyjność gospodarczą obszaru A. Rewitalizowana część miasta będzie bardziej atrakcyjna pod względem turystycznym i gospodarczym. Cele projektu: • wzmocnienie potencjału turystycznego miasta, • zapobieganie wykluczeniu społecznemu, • stworzenie przyjaznych przestrzeni miejskich. Uzasadnienie: Projekt przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców starej części miasta w Kruszwicy. Zastosowane rozwiązania techniczne zgodne są z wymogami i normami w zakresie prawa budowlanego. Dzięki przebudowie płyty Rynku, wymianie nawierzchni dróg i chodników nastąpi dostosowanie standardu nawierzchni, a także szerokości drogi do wymogów normatywnych dotyczących tej klasy dróg. Charakter drogi, która jest wykorzystywana w głównej mierze przez mieszkańców, przedsiębiorców i instytucje użyteczności publicznej, powoduje że należy spodziewać się rosnącego natężenia ruchu. Zastosowane rozwiązania inżynierskie oraz wprowadzona nowa organizacja ruchu poprawi estetykę otoczenia, poprawi warunki życia mieszkańców oraz przyczyni się do	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

zwiększenia bezpieczeństwa zarówno ruchu kołowego jak i pieszego.

Realizacja projektu przyczyni się do przywrócenia ładu przestrzennego na obszarze starego miasta w Kruszwicy oraz podniesienia wartości tkanki urbanistycznej obszaru zdegradowanego i całego miasta. W ramach projektu nastąpi modernizacja infrastruktury publicznej zlokalizowanej w historycznym centrum miasta oraz nadanie lub podkreślenie jej funkcji:

- Gospodarczej – w wyniku przeprowadzonych działań rewitalizowany obszar stanie się miejscem dostosowanym do rozwoju drobnej przedsiębiorczości.
- Turystycznej – funkcjonalna infrastruktura dostosowana do przestrzeni o wysokich walorach kulturowych będzie czynnikiem generującym ruch turystyczny w centralnej części miasta.
- Rekreacyjnej – rewitalizacja starej części miasta umożliwi powstanie atrakcyjnej przestrzeni do wypoczynku i rekreacji.
- Kulturalnej – rezultatem projektu będzie przestrzeń publiczna umożliwiająca organizację imprez kulturalnych, a tym samym poszerzenie oferty kulturalnej miasta.

Podmiot zarządzający	Urząd Miejski w Kruszwicy
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Urząd Miejski w Kruszwicy Sposób realizacji: Wykonawca dokumentacji technicznej wyłoniony w drodze przetargu, na wykonawcę robót zakłada się ogłoszenie przetargu.
Harmonogram działań: 1. Opracowanie dokumentacji projektowej (przebudowy Starego Rynku, kanalizacji sanitarnej i deszczowej, przebudowy płyty Rynku, rozbiórek pomnika i szaletu); 2. Uzyskanie wszelkich potrzebnych pozwoleń na budowę i zgłoszeń, 3. Wyłonienie wykonawcy dla robót budowlanych, 4. Wykonanie robót budowlanych.	
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	2011
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	2014
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Monika Winiarczyk - p.o. Kierownika Referatu Planowania, Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych e-mail: monika.winiarczyk@kruszwica.um.gov.pl tel. 052 351 50 10 w. 30

PO KL

Działanie 7.1. Poddziałania 7.1.1.	
Data sporządzenia opisu projektu	23.08.2010 r.
Podmiot zgłaszający projekt	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszwicy
Nazwa projektu	Program aktywizacji społeczno-zawodowej bezrobotnych w gminie Kruszwica
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	298.734,00
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	31.367,07
Środki PO KL (EFS):,	267.366,93
Środki inne	0,00
Zwięzły opis projektu	
Projekt realizowany jest w ramach Działania 7.1., Poddziałanie 7.1.1. Celem projektu jest uruchomienie procesu aktywizacji zawodowej i społecznej bezrobotnych kobiet korzystających z pomocy społecznej i zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez zastosowanie kompleksowego systemu wsparcia. Projektem są objęte 52 kobiety z terenu miasta i gminy Kruszwica. Projektem objęte zostały również osoby zamieszkujące Obszar A – obszar objęty programem rewitalizacji. Problem bezrobocia, w tym długotrwałego oraz wysoki wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej kumuluje się na Obszarze A. Bezrobotni – na Obszarze A - w przeliczeniu na 100 mieszkańców stanowią aż 16,55%, przy średniej dla miasta 9,73%. Stąd też w projekcie kierowanym do wszystkich kobiet z gminy, znaczący odsetek stanowią kobiety zamieszkujące obszar wsparcia, jako osoby szczególnie potrzebujące tego rodzaju wsparcia. W ramach projektu Ośrodek Pomocy organizuje: warsztaty umiejętności społecznych, warsztaty prawne, warsztaty wspierające rodzinę, warsztaty autoprezentacji, warsztaty doradztwa zawodowego, indywidualne spotkania z doradcą zawodowym oraz kursy zawodowe: opiekunka osób starszych, wizaż i stylizacja paznokci, podstawa obsługi komputera i Internetu, sprzedawca z obsługą kas fiskalnych i fakturowaniem, pracownik administracyjno-biurowy, kurs małej gastronomii, rozliczenia podatkowe, prawo jazdy kat.B. W ramach projektu Ośrodek Pomocy przystąpił jednocześnie do realizacji Programu Aktywności Lokalnej pn. „Kobieta też potrafi” kierowanego do bezrobotnych kobiet z południowo-zachodniej części gminy Kruszwica, borykających się jednocześnie z problemem niepełnosprawności dziecka do lat 16. Działaniami PAL zostało objętych 12 kobiet, a dodatkowo z działań o charakterze środowiskowym i integracyjnym skorzystają osoby z ich otoczenia. W ramach działań o charakterze środowiskowym zorganizowane zostały: 1. Cykl spotkań konsultacyjno-edukacyjnych: „STOP UZALEŻNIENIOM” i „ABC BEZROBOCIA I NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI” oraz Festyn integracyjny z okazji Dnia	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Dziecka, 2. Działanie o charakterze kulturalno-edukacyjnym: wyjazd do ZOO do Poznania i wyjazdy na basen, 3. Uczestniczki Programu „Kobieta też potrafi” będą również uczestniczyły w kursach zawodowych, warsztatach i treningach. Ponadto zostaną do nich skierowane warsztaty terapeutyczno-optymalizujące umiejętności i kompetencje życiowe matek dzieci niepełnosprawnych. W zakresie podejmowanych działań uczestniczki mają prawo ubiegać się o zwrot kosztów dojazdu na zajęcia, refundację kosztów poniesionych z tytułu opieki nad osobą zależną od uczestniczek projektu oraz wsparcie finansowe udzielane w ramach wkładu własnego gminy w projekt systemowy.	
Podmiot zarządzający	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kruszwicy
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Po rzeczowo-finansowym zakończeniu projektu nie będzie potrzeby dalszego nim zarządzania
Harmonogram działań	
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	II kw. 2010
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	IV kw. 2010
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Justyna Tomczak mops@kruszwica.um.gov.pl tel. 052 351 54 89

RPO WK-P

Lista indywidualnych projektów kluczowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013	
Data sporządzenia opisu projektu	04.03.2014 r.
Podmiot zgłaszający projekt	Gmina Kruszwica
Nazwa projektu	Goplańskie dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze Kruszwicy bazą dla turystyki, rekreacji, edukacji i sportu
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	10.448. 439,70
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	4.709.933,64
Środki RPO WK-P (EFRR):	5.738.506,06
Środki inne	0,00

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Zwięzły opis projektu

Zadanie inwestycyjne wpisuje się w oś priorytetową nr 6 - Wsparcie rozwoju turystyki, Działanie 6.1 Rozwój usług turystycznych w oparciu o zasoby przyrodnicze.

Projekt o numerze RPKP 06.01.00-04-002/09 będzie realizowany w latach 2010 - 2011 na terenie Kruszwicy i Jeziora Gopło.

Projekt jest zgodny z zasadami wyboru projektów kluczowych w ramach Indykatywnego wykazu indywidualnych projektów kluczowych współfinansowanych ze środków RPO WK-P na lata 2007 - 2013, przyjętymi Uchwałą Zarządu Województwa Kujawsko - Pomorskiego z dnia 13.11.2007 r. z późn. zm.

Zamierzeniem projektu jest udostępnienie obiektów rekreacyjno – sportowych i zabytkowych dla społeczeństwa regionu kujawsko-pomorskiego i dla turystów z terenu całego kraju.

Centralnymi terenami, na których zlokalizowano projekt, są miasto Kruszwica, Półwysp Rzępowski i jezioro Gopło.

Głównym celem projektu jest rozwój turystyki poprzez udostępnienie nowego obiektu turystycznego w postaci odkopanych fundamentów zamku kruszwickiego, ułatwienie organizacji komunikacji publicznej i swobodny dojazd do przyległych ośrodków turystycznych, poprawa warunków działalności przedsiębiorstw już funkcjonujących w rejonie, co wpłynie pośrednio na zwiększenie ich konkurencyjności, aktywizację i rozwój podmiotów gospodarczych w sektorze handlu i małej gastronomii. Założeniem projektu jest także poprawa warunków na lokalnym rynku pracy, integracja społeczna mieszkańców, poprawa bezpieczeństwa ludności przebywającej na terenie objętym inwestycją, a przy okazji tworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych przy podstawowych pracach związanych z realizacją projektu. Celem projektu jest pobudzenie drobnego handlu i usług obsługujących ruch turystyczny. Z punktu widzenia potencjalnych inwestorów, projekt daje nowe możliwości rozwoju w branży turystyczno - gastronomicznej.

Szczegółowy zakres projektu pn. „Goplańskie dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze Kruszwicy bazą dla turystyki, rekreacji, edukacji i sportu” obejmuje:

1. Stworzenie szlaku wodnego w postaci budowy trzech pomostów (przystani) dla żeglarzy i statków wycieczkowych pływających po jeziorze Gopło,
2. Przebudowa istniejącego parkingu przy ul. Podzamcze wraz z budową ciągów pieszo-rowerowych połączonych z nim,
3. Ekspozycję odkopanych i częściowo zrekonstruowanych murów fundamentowych zamku kruszwickiego oraz udostępnienie ich turystom,
4. Przebudowę amfiteatru letniego nad jeziorem Gopło.

Projekt ma strategiczny charakter z punktu widzenia rozwoju społeczno - gospodarczego regionu i jest zgodny z drugim priorytetem strategicznym SRK 2007 - 2015: Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej; celami horyzontalnymi NSRO 2007 - 2013: 4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz sektora usług i 6. Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich. Projekt jest spójny z założeniami Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko - Pomorskiego na lata 2007 - 2020 w zakresie Działania 1.3. Promocja rozwoju turystyki. Kwalifikuje się do wsparcia jako indywidualny projekt kluczowy w ramach Osi 6. Wsparcie rozwoju turystyki RPO WK-P 2007 - 2013. Projekt w sposób szczególny przyczyni się do realizacji celów odnośnej osi priorytetowej, a tym samym celów Programu.

Podmiot zarządzający

Urząd Miejski w Kruszwicy

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Po rzeczowo-finansowym zakończeniu projektu będzie potrzebne dalsze nim zarządzania. Za zarządzanie projektem po jego zakończeniu odpowiedzialni będą pracownicy Urzędu Miejskiego w Kruszwicy.
Harmonogram działań	
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	2009
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	2013
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Mikołaj Bogdanowicz - Zastępca Burmistrza, Kierownik Referatu Planowania, Rozwoju, Inwestycji i Nieruchomości Urzędu Miejskiego w Kruszwicy e-mail: bogdanowicz@kruszwica.um.gov.pl tel. 052 351 50 10

Projekty realizowane z innych środków

Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011	
Data sporządzenia opisu projektu	04.03.2014 r.
Podmiot zgłaszający projekt	Urząd Miejski w Kruszwicy
Nazwa projektu	Przebudowa ulicy Kolegiackiej, Kujawskiej i Wiejskiej w Kruszwicy – II etap
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu szacunkowego	1.516.074,07
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	790.382,62
Środki RPO WK-P (EFRR):	0,00
Środki inne	725.691,45
Zwięzły opis projektu	
I etap w/w projektu był realizowany przy współfinansowaniu z funduszy UE z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 i obejmował 600 m jezdni asfaltowej, parkingi, zjazdy i skrzyżowanie ulic Kolegiackiej i Kujawskiej. Projekt realizowany jest częściowo na obszarze A i częściowo na obszarze B.	
II etap (obecny) jest realizowany przy współfinansowaniu z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011. Zadanie inwestycyjne przewidziane do wykonania w roku 2010 obejmuje:	

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

- wykonanie kanalizacji deszczowej ulic Kolegiackiej i PCK, - wykonanie asfaltowej jezdni na ulicy PCK, - wykonanie zatok postojowych dla autobusów i chodników na ulicy PCK o nawierzchni betonowej, - wykonanie jezdni z kostki granitowej na ulicy Kolegiackiej, - wykonanie chodników z płyt granitowych, kostki granitowej i kostki betonowej na ulicy Kolegiackiej. Projekt przewiduje przebudowę 395 m jezdni. Projekt jest realizowany na gruncie stanowiącym własność komunalną Gminy Kruszwica na terenie publicznych dróg gminnych o nr G1517080407064; G1517320407064. Projekt „Przebudowa ulicy Kolegiackiej, Kujawskiej i Wiejskiej w Kruszwicy – II etap” jest współfinansowany z następujących źródeł: - 728.118,55 zł tj. 50% przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008 – 2011, - 718.118,56 zł tj. 49,32% przez Gminę Kruszwica z obligacji komunalnych, - 10.000,00 zł tj. 0,68% przez Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu na podstawie porozumienia 1/2009 z dnia 24.09.2009 r.	
Podmiot zarządzający	Urząd Miejski w Kruszwicy
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Po rzeczowo-finansowym zakończeniu projektu będzie potrzebne dalsze nim zarządzania. Za zarządzanie projektem po jego zakończeniu odpowiedzialni będą pracownicy Urzędu Miejskiego w Kruszwicy – Referat Planowania, Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych Urzędu Miejskiego w Kruszwicy.
Harmonogram działań	
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	II kw. 2010
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	IV kw. 2010
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Mikołaj Bogdanowicz - Zastępca Burmistrza, Kierownik Referatu Planowania, Rozwoju, Inwestycji i Nieruchomości Urzędu Miejskiego w Kruszwicy e-mail: bogdanowicz@kruszwica.um.gov.pl tel. 052 351 50 10

Środki własne gminy Kruszwica

Środki własne gminy Kruszwica	
Data sporządzenia opisu projektu	04.03.2014 r.
Podmiot zgłaszający projekt	Gmina Kruszwica
Nazwa projektu	Budowa fontanny na rynku w Kruszwicy
Koszt całkowity projektu (w zł) oszacowany na podstawie: wstępnego kosztorysu	500.000,00zł

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

szacunkowego	
Źródła finansowania projektu	
Środki własne (budżet beneficjenta)	500.000,00
Środki RPO WK-P (EFRR):	0,00
Środki inne	0,00
Zwięzły opis projektu	
Zadanie inwestycyjne „Budowa fontanny na rynku w Kruszwicy będzie realizowany z środków własnych Gminy Kruszwica, jako uzupełnienie Rewitalizacji rynku. Planuje się zamontowanie fontanny o wysokości 6-7m, która stanowić będzie dominantę rynku. W otoczeniu fontanny znajdować się będą w formie łukowej (wyspy) strefy zielone w postaci nasadzeń trawy oraz rabaty kwiatowe wyгородzone wpuszczonym krawężnikiem z kostki granitowej. Plac zaprojektowany został na planie koła.	
Podmiot zarządzający	Urząd Miejski w Kruszwicy
Podmiot zarządzający projektowanym przedsięwzięciem po jego zrealizowaniu	Po rzeczowo-finansowym zakończeniu projektu będzie potrzebne dalsze nim zarządzania. Za zarządzanie projektem po jego zakończeniu odpowiedzialni będą pracownicy Urzędu Miejskiego w Kruszwicy – Referat Kultury, Sportu, Turystyki i Zdrowia Urzędu Miejskiego w Kruszwicy.
Harmonogram działań	
Przewidywany termin rozpoczęcia realizacji projektu	2015
Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu	2015
Osoba mogąca udzielić informacji na temat projektu	Mikołaj Bogdanowicz - Zastępca Burmistrza, Kierownik Referatu Planowania, Rozwoju, Inwestycji i Nieruchomości Urzędu Miejskiego w Kruszwicy e-mail: bogdanowicz@kruszwica.um.gov.pl tel. 052 351 50 10

Jednocześnie z budżetu gminy realizowane będą prace związane z modernizacją dróg, modernizacją infrastruktury technicznej miasta (modernizacja stacji uzdatniania wody, rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, modernizacja oczyszczalni ścieków), modernizacją i rozbudową oświetlenia ulicznego w celu podniesienia bezpieczeństwa, a także budową sal gimnastycznych przy szkołach, basenu na osiedlu Zagople oraz budową mieszkań komunalnych. Wszystkie inwestycje będą uwzględniały równy dostęp osób niepełnosprawnych do infrastruktury.

Równolegle na terenie obszarów rewitalizowanych prowadzone będą prace termomodernizacyjne budynków mieszkalnych finansowane ze źródeł własnych wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych.

Działania inwestycyjne mają na celu stworzenie podstawowej infrastruktury sprzyjającej rozwojowi turystyki, przedsiębiorczości oraz poprawy warunków życia mieszkańców. Wspierane będą poprzez działalność instytucji społecznych działających na terenie miasta:

- działalność kulturalna w gminie Kruszwica jest organizowana w Centrum Kultury „Ziemowit”. Mają tu miejsce wydarzenia kulturalne, spektakle teatralne, koncerty oraz imprezy charytatywne.
- Działają tu również zespoły folklorystyczne i Galeria Ewy Lewańskiej.
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi następujące placówki na terenie obszarów rewitalizowanych: Dom dziennego pobytu, jadalnia, świetlica socjoterapeutyczna, ochronka, Klub Aniołów Stróżów, Środowiskowy Dom Samopomocy.

Ponadto Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej planuje realizację projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu VII *Promocja integracji społecznej* Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Projekt realizowany będzie do 2013 roku, koszty na rok 2009 wynoszą 295 427 zł, z czego na zadanie *integracja społeczna* tzn. na realizację kontraktów socjalnych i programów aktywności lokalnej finansowanie zewnętrzne wynosi 258 427 tys. zł, a kwota 37 000 tys. zł stanowić będzie koszt *upowszechniania pracy socjalnej*. Wkład własny wynosić będzie 10,5% łącznej wartości projektu.

Program ma na celu aktywizację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jego uczestnikami będą m.in.:

- osoby bezrobotne, niepełnosprawne, w tym z zaburzeniami psychicznymi,
- osoby po zwolnieniu zakładu karnego lub innej placówki penitencjarnej,
- osoby bezdomne,
- osoby nieaktywne zawodowo z uwagi na opiekę nad dziećmi lub innymi osobami zależnymi,

- osoby uzależnione od alkoholu lub innych środków odurzających, poddające się procesowi leczenia lub będące po jego zakończeniu.
- osoby z problemami w sprawach opiekuńczo-wychowawczych lub dotyczących rodziny w kryzysie, zwłaszcza rodziny niepełnej lub wielodzietnej,
- osoby opuszczające placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego socjalizacyjnego, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- uchodźcy, cudzoziemcy posiadający zgodę na pobyt tolerowany oraz cudzoziemcy posiadający zezwolenie na osiedlenie się, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE lub objęci ochroną uzupełniającą, mający trudności z integracją zawodową i społeczną,
- młodzież w wieku od 15 do 25 roku życia, pochodząca ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym (w tym znajdujące się w rodzinach naturalnych, rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych).

6. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Lokalne Programy Rewitalizacji (LPR) nie zostały wymienione w art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. nr 199, poz. 1227), gdzie wymienione są programy, dla których wymagane jest przeprowadzanie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Jednakże, zgodnie z art. 47, obowiązek taki może zaistnieć, gdy organ opracowujący projekt LPR, po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska stwierdzi, że wyznacza on ramy do późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i że realizacja LPR może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Strategiczna Ocena Oddziaływania na środowisko (SOOŚ) to sformalizowany systemowy i kompleksowy proces oceny skutków środowiskowych polityk, planów i programów oraz ich wariantów, włącznie z przygotowaniem pisemnego raportu

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

zawierającego wnioski z tej oceny oraz wykorzystania tych wniosków w publicznym procesie podejmowania decyzji. SOOŚ Jest procesem identyfikacji, analizy i oceny skutków środowiskowych, jakie mogą powstać w wyniku realizacji polityk, programów i planów. Głównym celem SOOŚ jest weryfikacja analizowanego dokumentu z punktu widzenia spełnienia wymogów zrównoważonego rozwoju. Szczególne znaczenie SOOŚ ma w procesach decyzyjnych gospodarki przestrzennej odpowiedzialnej za kształtowanie warunków zrównoważonego rozwoju i skupiającej dużą część zadań wynikających z projektowanych polityk strategii i programów.

W związku z powyższym dla LPR może zostać przeprowadzona Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko.

W tym celu Burmistrz Kruszwicy wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z wnioskiem o wydanie opinii czy projekt rewitalizacji starej części miasta w Kruszwicy ujęty w w/w Programie należy do przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko oraz na obszary Natura 2000.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, działając na podstawie art. 48, art. 49 oraz art. 57 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 13 kwietnia 2012r., znak: ŚR/Ś 6220.1.34.2012 o wydanie opinii, uzgadnia odstępnie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu pn.: „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015” (pismo z dnia 24 kwietnia 2012r., znak: WOO.410.119.2012.AG).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy uzgodnił odstępnie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu pierwotnie pismem z dnia 5 stycznia 2011r., znak: WOO.410.1.2011.KB. Ponowne wystąpienie Burmistrza Kruszwicy w tej sprawie wynikało z wprowadzenia niewielkich zmian w zakresie niektórych zadań objętych programem. Dotyczy to projektu „Rewitalizacja Rynku Kruszwicy”, który w zaktualizowanym Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015 został zmieniony na „Rewitalizację starej części miasta Kruszwicy” i obejmuje dwa etapy. W szczególności dodana została modernizacja sieci kanalizacyjnej w Zlewni Rynku, przebudowa ulic: Podgórna, Rybacka, polegająca na zmianie nawierzchni jezdni i chodników oraz budowa obiektów małej architektury w starej części miasta. W ramach drugiego etapu planuje się przebudowę płyty Rynku. Ponadto, dodano również zadanie inwestycyjne „Budowa fontanny na rynku Kruszwicy”, stanowiące

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

uzupełnienie rewitalizacji Rynku. Pozostałe kluczowe projekty objęte Programem zostały zrealizowane.

Po przeanalizowaniu przedłożonych materiałów Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy uznał, iż wprowadzone zmiany inwestycyjne do przedmiotowego programu nie są znaczące i nie powinny negatywnie oddziaływać na środowisko.

W związku z aktualizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015, Burmistrz Kruszwicy ponownie wystąpił o opinię również do Państwowego Inspektora Sanitarnego w Inowrocławiu. Po zapoznaniu się z otrzymanym materiałem, Państwowy Inspektor Sanitarny w Inowrocławiu uznał, iż przewidziane w programie działania nie spowodują zagrożeń dla środowiska naturalnego oraz zdrowia ludzi, więc przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie jest konieczne.

7. Raport z konsultacji społecznych

W latach 2008 – 2012 konsultacje społeczne zostały przeprowadzone 3-krotnie. Zmieniająca się sytuacja miasta wymusiła konieczność zmian w zakresie projektu wskazanego do dofinansowania.

Pierwsze konsultacje społeczne zostały przeprowadzone w marcu i kwietniu 2008r., kiedy to powstawał pierwszy projekt LPR. Informacje na temat postępów prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji na bieżąco były umieszczane na stronie internetowej Gminy Kruszwica www.kruszwica.um.gov.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.kruszwica.gmina.pl. O postępie prac mieszkańcy byli również informowani za pośrednictwem lokalnej prasy (Panorama Kruszwicka, numer 198 kwiecień 2008r.). Ponadto, podczas ogólnych zebrań władz miasta z mieszkańcami poszczególnych osiedli przedstawiano prezentacje poświęcone tematyce rewitalizacji. Przeprowadzone zostało również badanie ankietowe.

Kolejny etap konsultacji społecznych został przeprowadzony w październiku 2010r. W trakcie konsultacji wszystkie zainteresowane osoby mogły wypełnić ankietę konsultacyjną oraz zapoznać się z zaktualizowanym LPR Miasta Kruszwica. Ankiety były przyjmowane do końca października 2010r.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

---

15 października 2010r. w godzinach 9-14 wyznaczono również dyżur konsultacyjny, podczas którego mieszkańcy miasta mogli zadawać pytania, zapoznać się z dokumentem oraz wypełnić ankietę konsultacyjną.

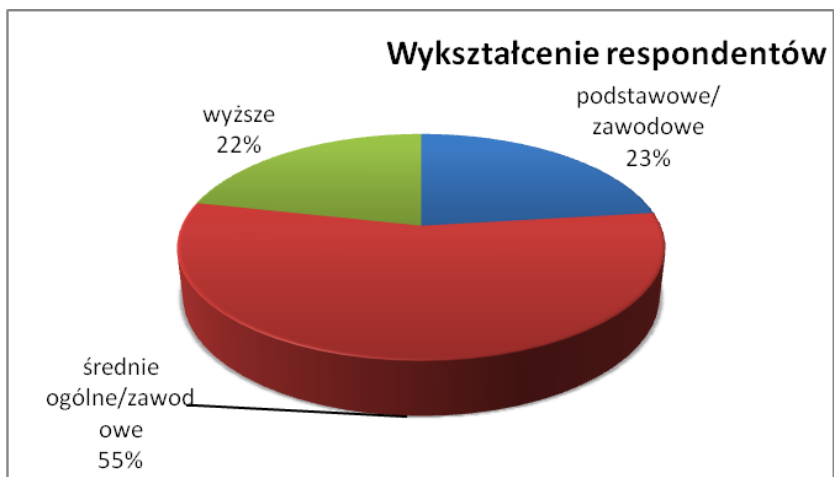
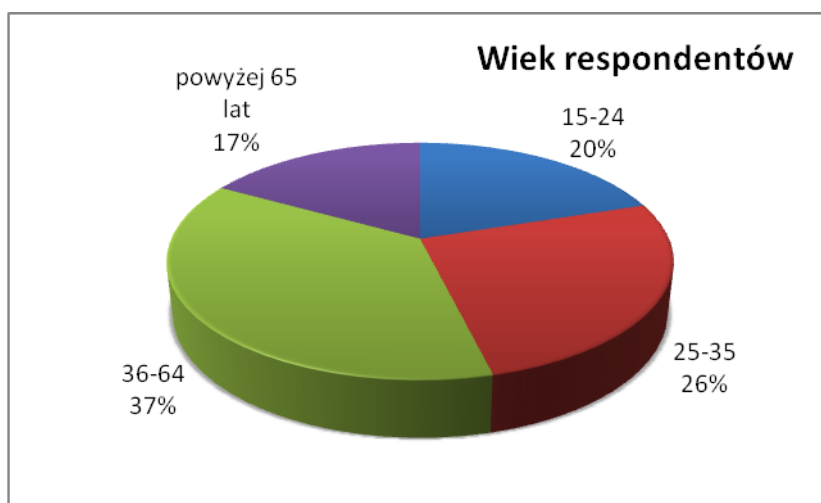
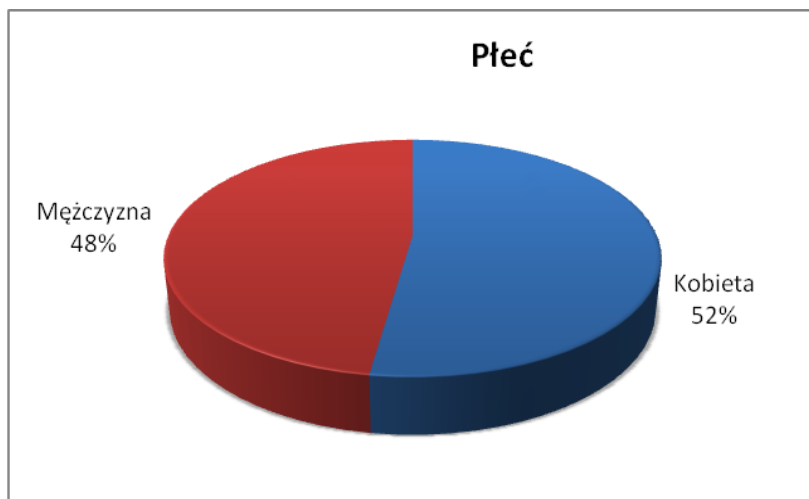
Wyniki ankiet w obu przeprowadzonych badaniach wskazywały, iż badaniu poddane zostały osoby z różnych kategorii wiekowych, o różnym wykształceniu, zaliczające się do różnych grup zawodowych. Zdecydowana większość mieszkańców była zdania, iż obszary wskazane w Lokalnym Programie Rewitalizacji obszarów zostały wyznaczone prawidłowo. Jeśli chodzi o obszar historycznej części Miasta Kruszwica (obszar A), mieszkańcy potwierdzili, iż wymaga on rewitalizacji, tak samo jak teren zabudowy wielorodzinnej (obszary B i C).

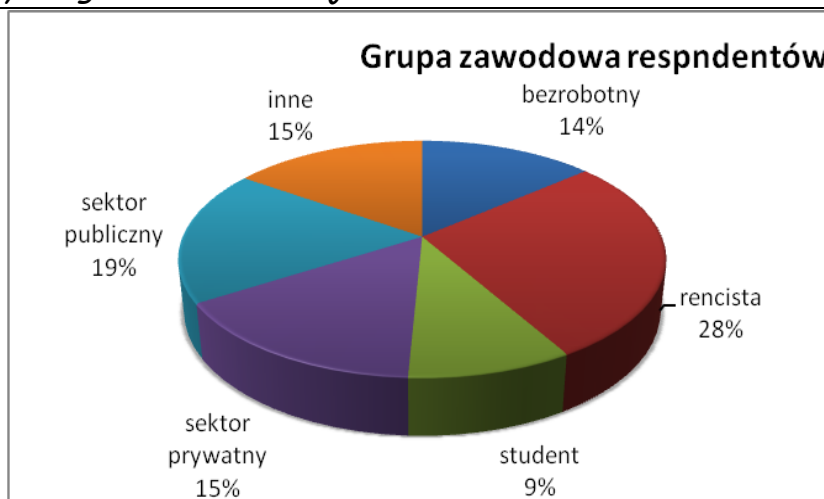
W związku z aktualizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kruszwica 2010-2015 i zmianą projektu wskazanego do dofinansowania w ramach RPO WK-P, w marcu 2012r. ponownie przeprowadzono konsultacje społeczne. Od 8 do 15 marca 2012r. w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kruszwicy, na stronie Urzędu www.gminakruszwica.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Kruszwica www.bip.kruszwica.gmina.pl została umieszczona informacja o odbywających się w tych dniach konsultacjach społecznych, dotyczących aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015. Na ww. stronach oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego w Kruszwicy dostępny był projekt aktualizowanego LPR-u, szczegółowy opis przedmiotu projektu przedstawionego do realizacji w ramach LPR oraz ankiet konsultacyjna, dzięki której mieszkańcy mogli podzielić się swoimi uwagami na temat projektu. Ostatniego dnia konsultacji (15 marca 2012r.), w godzinach pracy Urzędu Miejskiego w Kruszwicy został wyznaczony dyżur konsultacyjny, podczas którego każdy miał możliwość zgłoszenia uwag oraz skonsultowania planowanej inwestycji z pracownikami urzędu odpowiedzialnymi merytorycznie za realizację projektu. Ponadto, wyznaczono osobę, której zadaniem było przeprowadzenie badania ankietowego w terenie wśród różnych grup mieszkańców z poszczególnych obszarów miasta. W wyniku przeprowadzonego badania ankietowego do Urzędu Miejskiego w Kruszwicy wpłynęło 65 ankiet. Wszystkie ankiety zostały wypełnione prawidłowo. Wyniki przedstawione zostały poniżej.

Respondenci poddani badaniu ankietowemu to w przeważającej większości mieszkańcy miasta Kruszwica (89%). Większość ankietowanych stanowiły kobiety (52%), osoby w wieku 36-64 lata (37%), osoby z wykształceniem średnim bądź zawodowym (55%) oraz renciści (28%).

Płeć, wiek, wykształcenie i grupa zawodowa respondentów

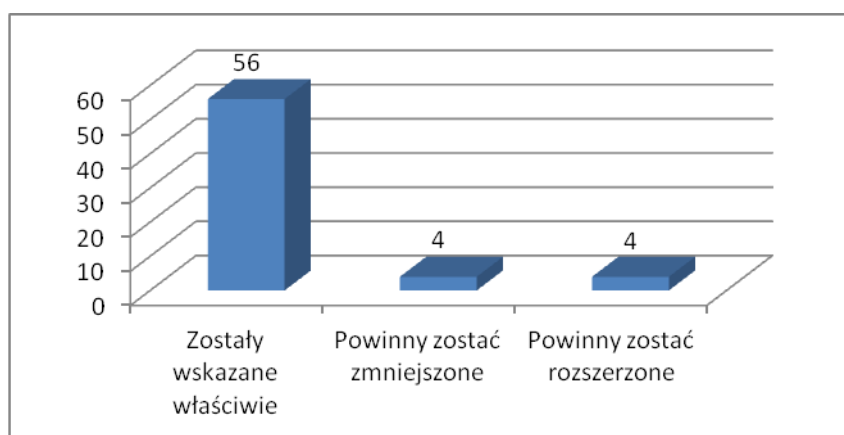

Źródło: obliczenia własne na podstawie przeprowadzanego badania ankietowego, N=65

Każdemu ankietowanemu została przedstawiona mapa z zaznaczonymi obszarami wskazanymi do rewitalizacji oraz zwięzły opis planowanej inwestycji. Pierwsze pytanie dotyczyło prawidłowości wyznaczenia obszarów rewitalizacji (poniższy wykres). Aż 88% badanych wykazało, iż obszary te zostały wyznaczone prawidłowo. 6% respondentów jest zdania, iż powinny zostać one zmniejszone i tyle samo osób uważa, że powinny zostać one rozszerzone.

Czy według Pana(i) obszary te zostały wskazane właściwie?

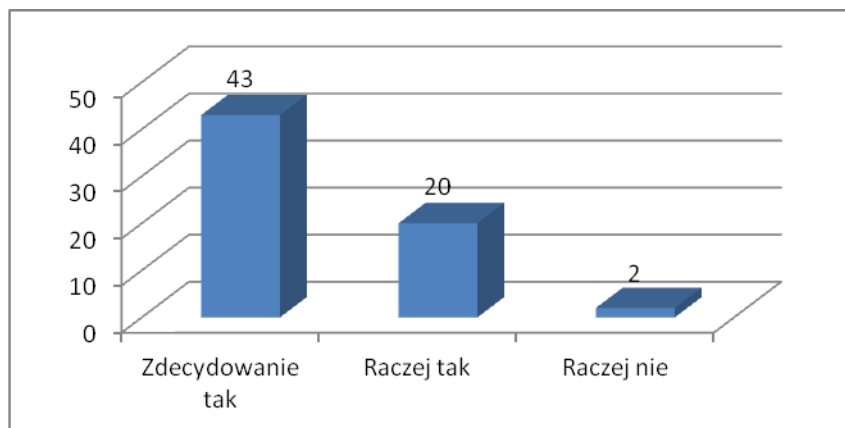
Źródło: obliczenia własne na podstawie przeprowadzanego badania ankietowego, N=64

Następne dwa pytania dotyczyły konieczności przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych na obszarze Starego Miasta oraz na obszarze zabudowy wielorodzinnej (poniższe 2 wykresy). Aż 97% respondentów potwierdziło konieczność rewitalizacji Starego

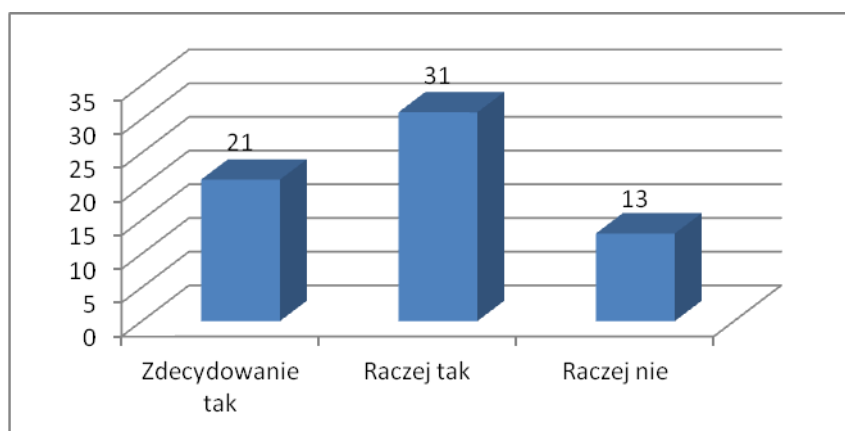
Miasta (obszar A), a 80% badanych potwierdziło konieczność rewitalizacji obszarów zabudowy wielorodzinnej (obszar B i C).

Czy historyczna część miasta wymaga rewitalizacji?

Źródło: obliczenia własne na podstawie przeprowadzanego badania ankietowego, N=65

Czy wskazane tereny zabudowy wielorodzinnej wymagają rewitalizacji?

Źródło: obliczenia własne na podstawie przeprowadzanego badania ankietowego, N=65

Kolejne pytanie dotyczyło problemów, jakie respondenci postrzegają na obszarach wskazanych do rewitalizacji (obrazują je poniższe dwa wykresy). Na obszarze historycznej części miasta, respondenci jako główne problemy wskazywali przede wszystkim:

- Brak estetyki przestrzeni publicznej,
- Problemy komunikacyjne, w tym brak miejsc parkingowych,
- Starzenie się społeczeństwa.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

Natomiast na obszarze zabudowy wielorodzinnej, respondenci wskazywali głównie na:

- Brak miejsc do spędzania wolnego czasu,
- Brak estetyki przestrzeni publicznej,
- Niski poziom aktywności gospodarczej.

Główne problemy zaobserwowane na obszarze historycznej części miasta (obszar A)

Źródło: obliczenia własne na podstawie przeprowadzanego badania ankietowego, N=65

Główne problemy zaobserwowane na obszarze zabudowy wielorodzinnej (obszar B i C)

Źródło: obliczenia własne na podstawie przeprowadzanego badania ankietowego, N=65

Następnie respondenci zostali zapytani o inwestycje, które powinny zostać przeprowadzone na poszczególnych obszarach (poniższe dwa wykresy). Na obszarze historycznej części miasta ankietowani wskazywali głównie na konieczność przeprowadzenia następujących inwestycji:

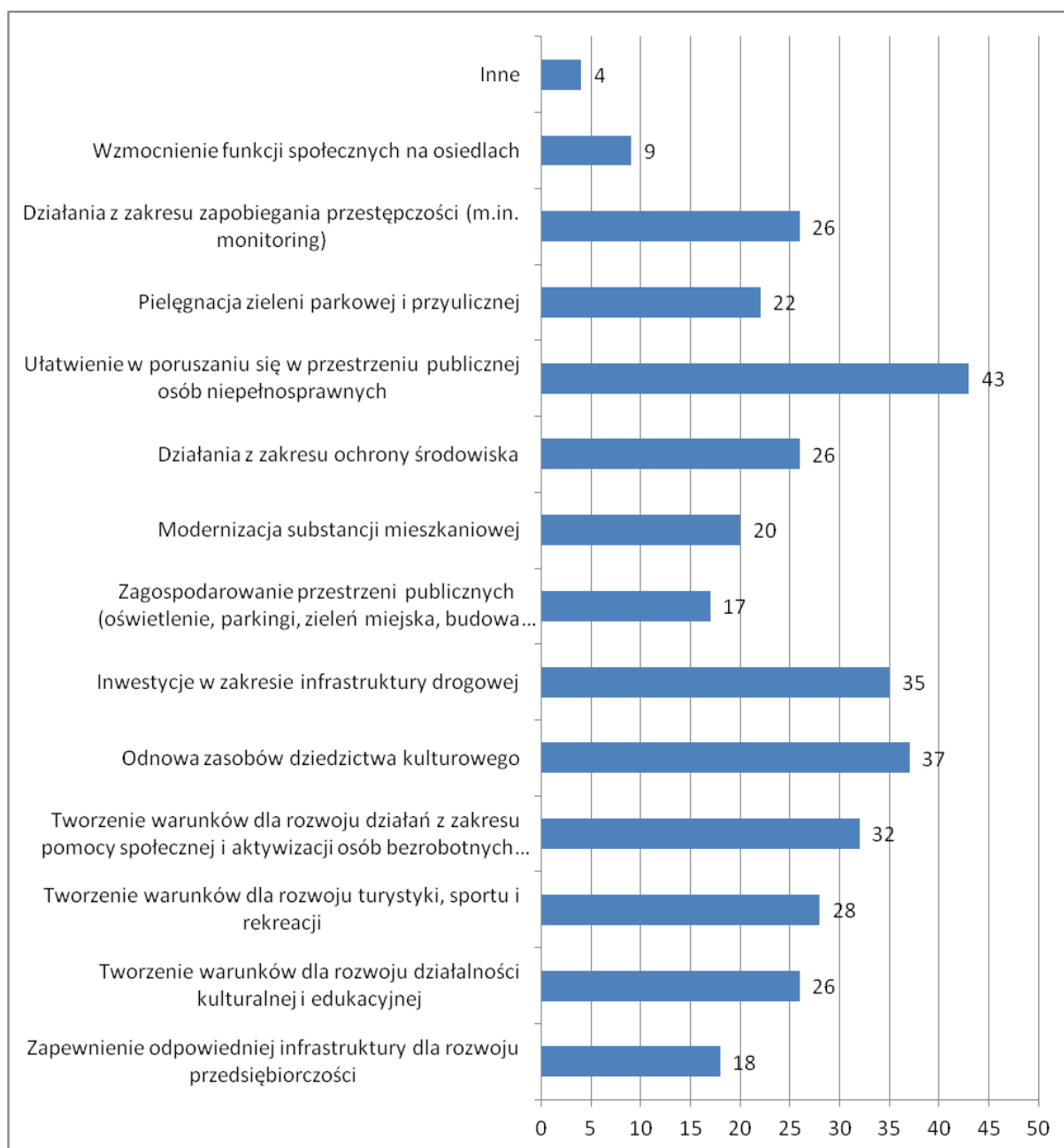
- Prowadzących do ułatwienia w poruszaniu się w przestrzeni publicznej osób niepełnosprawnych,
- Prowadzących do odnowy dziedzictwa kulturowego,
- W zakresie infrastruktury drogowej.

Natomiast na obszarze zabudowy wielorodzinnej, respondenci wskazywali głównie na inwestycje mające na celu:

- Zagospodarowanie przestrzeni publicznych (oświetlenie, parkingi, zieleń miejska, budowa placów zabaw, wprowadzenie małej architektury, itp.),
- Wzmocnienie funkcji społecznych na osiedlach,
- Działania z zakresu zapobiegania przestępczości (m.in. monitoring)

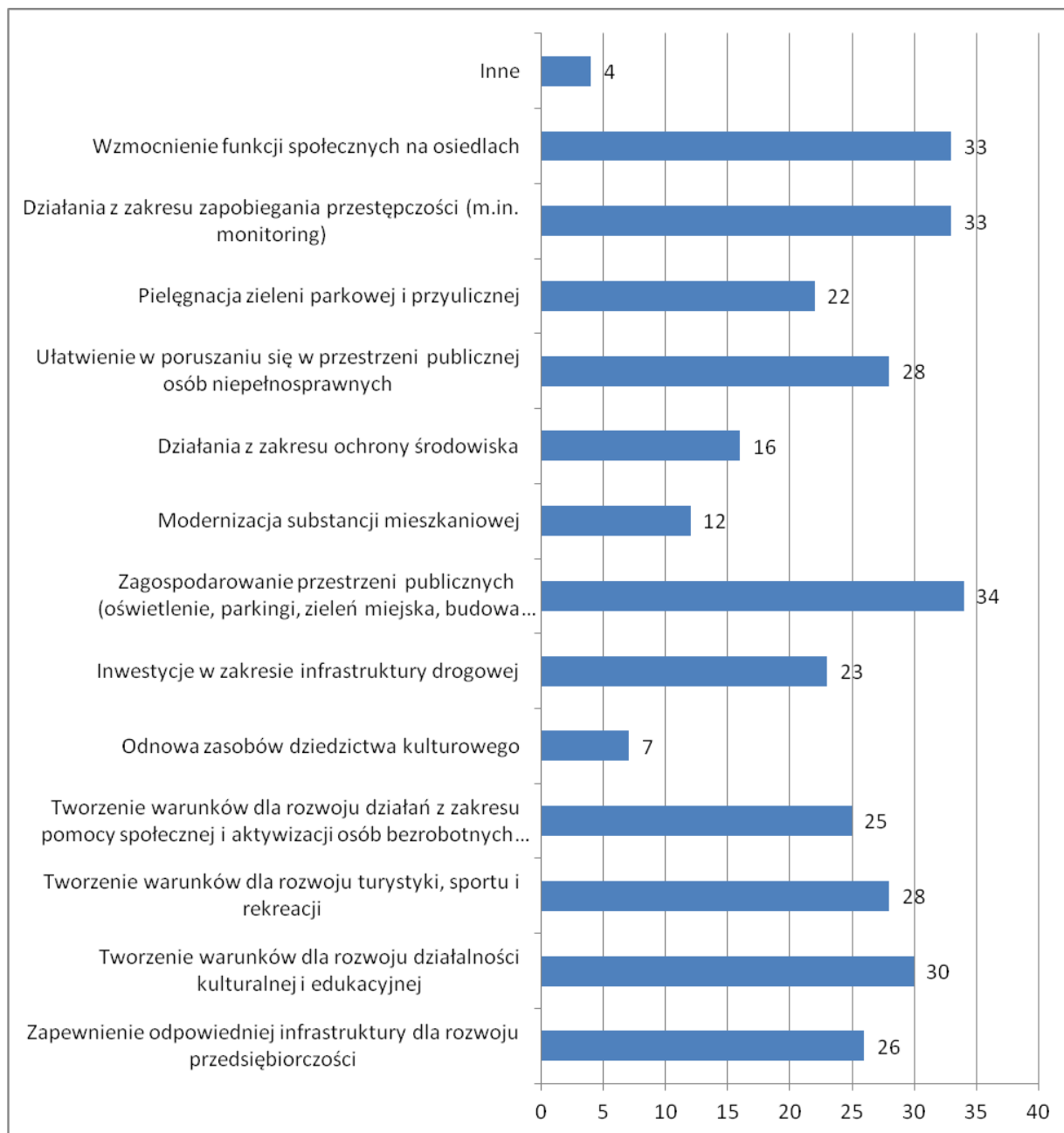
Inwestycje, które powinny zostać zrealizowane w pierwszej kolejności na terenie historycznej części miasta (obszar A)

Źródło: obliczenia własne na podstawie przeprowadzanego badania ankietowego, N=65

Inwestycje, które powinny zostać zrealizowane w pierwszej kolejności na terenie zabudowy wielorodzinnej (obszar B i C)

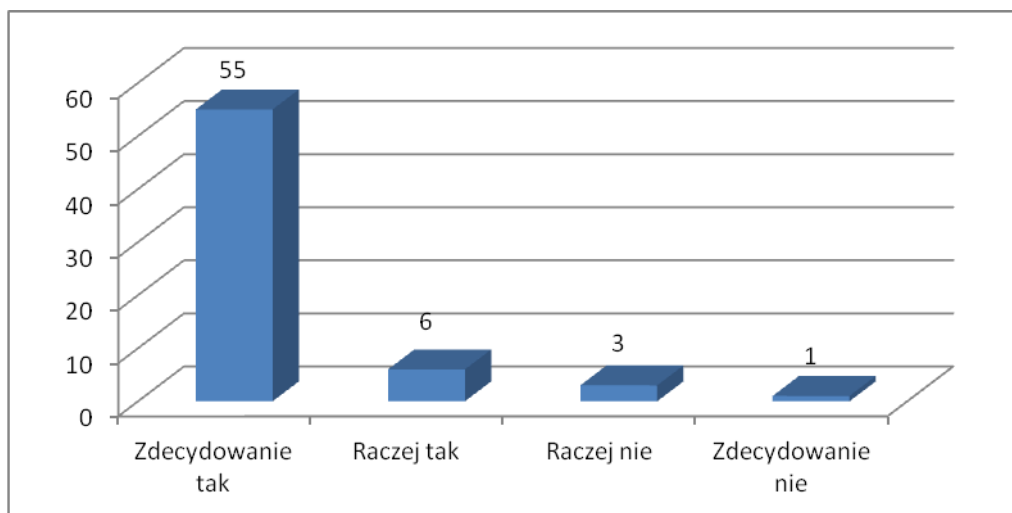
Źródło: obliczenia własne na podstawie przeprowadzanego badania ankietowego, N=65

W ostatnim pytaniu ankiety, respondentów zapytano o opinię na temat tego, czy projekt wskazany do dofinansowania w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015 powinien być zrealizowany w pierwszej kolejności. Jak ukazuje poniższy wykres, ogromna większość respondentów (aż 94%) zgodziła się z tym, że projekt

„Rewitalizacja starej części miasta w Kruszwicy – etap I” powinien być realizowany w pierwszej kolejności w ramach rewitalizacji. Mieszkańcy, którzy nie zgodzili się z priorytetowością wskazanej inwestycji, pisali o basenie, który powinien zostać wybudowany na osiedlu Zagople.

Czy projekt: „Rewitalizacja starej części miasta w Kruszwicy – etap I” powinien być realizowany w pierwszej kolejności w ramach rewitalizacji miasta Kruszwica?

Źródło: obliczenia własne na podstawie przeprowadzanego badania ankietowego, N=65

8. Zgodność z dokumentami strategicznymi miasta i regionu

Wsparcie i dynamizacja programów rewitalizacji ma podłoże w dokumentach rządowych określających strategię rozwoju i politykę zagospodarowania przestrzennego. Jednym z celów **Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego** jest „tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej Polski w ramach Unii Europejskiej i wewnątrz kraju”. Dokument jest realizowany poprzez cele szczegółowe, którymi są m.in.:

- tworzenie warunków dla utrzymania trwałego i wysokiego tempa wzrostu gospodarczego,
- wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego oraz społecznego,

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

- budowę i modernizację infrastruktury technicznej, mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski i jej regionów,
- wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Lokalny Program Rewitalizacji jest również zgodny z priorytetami rozwojowymi zapisanymi w **Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015**, w ramach której wśród celów strategicznych wymieniono:

- poprawę stanu infrastruktury technicznej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości,
- budowę zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa,
- rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

Omawiany dokument wykazuje zgodność ze **Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego**, wdrażaną poprzez priorytetowe obszary następujących działań strategicznych:

- Priorytet 1 Rozwój nowoczesnej gospodarki (*Działanie 1.3. Promocja rozwoju turystyki*) ze względu na atrakcyjność walorów i zasobów regionu Kujawsko-Pomorskiego,
- Priorytet 2 Unowocześnienie struktury funkcjonalno-przestrzennej regionu (*Działanie 2.2. Wspieranie rozwoju sieci osadniczej*) – rewitalizacja miast i wsi regionu, służąca wykonaniu niezbędnych modyfikacji układów urbanistycznych oraz *Działanie 2.5. Promocja dziedzictwa kulturowego* służąca adaptacji obiektów zabytkowej architektury do spełniania nowych funkcji.

Celem strategicznym kolejnego z analizowanych dokumentów - **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego w lata 2007-2013** jest poprawa konkurencyjności województwa oraz spójności społeczno-gospodarczej i przestrzennej jego obszaru. Cel strategiczny programu jest wdrażany przez następujące cele szczegółowe zgodne z preferencjami Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Kruszwica:

- **zwiększenie atrakcyjności województwa kujawsko-pomorskiego, jako obszaru aktywności gospodarczej, lokalizacji inwestycji, terenu atrakcyjnego dla zamieszkania i wypoczynku zarówno dla mieszkańców regionu jak i turystów** (*Oś Priorytetowa 2 Zachowanie i racjonalne użytkowanie środowiska*),

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

- **zwiększenie konkurencyjności gospodarki regionu** poprzez wzrost znaczenia turystyki, jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego województwa poprzez lepsze wykorzystanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, wzbogacenie oferty usług turystycznych i poprawę ich jakości, rozwój nowych, zrównoważonych rodzajów turystyki (*Oś priorytetowa 6 Wsparcie rozwoju turystyki*),
- **poprawę poziomu i jakości życia mieszkańców** w ramach ożywienia gospodarczego i społecznego oraz odnowy infrastrukturalnej i architektoniczno-urbanistycznej zdegradowanych części miast (*Oś priorytetowa 7 Wspieranie przemian w miastach i w obszarach wymagających odnowy*).

Cele Programu są też zgodne ze **Strategią Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego na lata 2007-2015** wdrażaną poprzez następujące cele strategiczne zgodne z działaniami rewitalizacyjnymi zawartymi w opracowanym dokumencie:

- **poprawę poziomu i jakości życia mieszkańców** również w zakresie rozwoju potencjału kulturalnego powiatu,
- **wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki i wykreowanie nowego wizerunku powiatu**, realizowany m.in. poprzez aktywizację rozwoju gospodarczego powiatu poprzez rozwój turystyki oraz ogólną koncepcję promocji powiatu.

Opracowywany dokument jest zgodny również z Priorytetem 3 „Zwiększenie turystycznego zainteresowania gminą” **Strategii Rozwoju Gminy Kruszwica na lata 2007-2017**, który podlega realizacji poprzez takie cele szczegółowe jak: rozbudowa infrastruktury turystycznej oraz ochrona i promocja dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego.

Działania planowane do realizacji w ramach Programu są spójne z Programem Rozwoju Turystyki w mieście i gminie Kruszwica, który przewiduje kompleksowe zagospodarowanie turystyczne miasta Kruszwica.

9. System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Wdrażaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Kruszwica zajmować się będzie administracja samorządowa przy aktywnym współudziale zainteresowanych podmiotów, takich jak:

- organizacje pozarządowe,
- wspólnoty mieszkaniowe,
- właściciele nieruchomości,
- prywatni przedsiębiorcy, prowadzący działalność na obszarach rewitalizowanych.

Okresowa aktualizacja Programu prowadzona będzie w miarę zaistniałych potrzeb, we współpracy z lokalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi. Wszelkie zmiany i aktualizacje Programu wprowadzane będą stosowną uchwałą samorządu. Za przygotowanie merytoryczne i formalne zaproponowanych zmian odpowiadać będą właściwe komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Kruszwicy.

10. System monitorowania i oceny realizacji Programu i komunikacji społecznej

Monitorowanie

Monitorowaniem programu oraz jego oceną zajmować się będą właściwe komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Kruszwicy. Monitoring prowadzony będzie w oparciu o wskaźniki finansowe i ilościowe. Wskaźniki osiągnięć wskazane w rozdziale 3 monitorowane będą na podstawie informacji od osób nadzorujących poszczególne projekty.

Jednocześnie monitorowane będą zmiany w uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych opisane w diagnozie stanu obecnego i charakterystyce obszarów rewitalizowanych. Bazą informacji statystycznej będą źródła statystyki państwowej (GUS). Poza tym źródło informacji o wskaźnikach będą stanowiły informacje i dane otrzymane od:

- Wydziałów Urzędu Miejskiego w Kruszwicy,
- Urzędu Pracy,
- Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o.,
- Wspólnot mieszkaniowych,
- Właścicieli nieruchomości,

- Podmiotów działających na obszarze objętym Programem.

Monitorowanie na etapie robót budowlano – remontowych realizowane będzie przez inspektorów nadzoru odpowiednich branż, zatrudnionych przez wnioskodawców poszczególnych projektów.

Raz do roku sporządzane będzie sprawozdanie z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, zawierające następujące informacje:

- Stopień zrealizowania zaplanowanych na dany rok działań
- Zestawienie poniesionych wydatków
- Stopień osiągnięcia na dany rok wskaźników produktu i rezultatu.

Co najmniej raz na trzy lata dokonywana będzie ocena Lokalnego Programu Rewitalizacji w formie uchwały przyjętej przez Radę Miejską w Kruszwicy.

Ocena

Ocena Programu Rewitalizacji odbywać się będzie:

- przed realizacją programu – (ex-ante),
- na bieżąco w trakcie trwania okresu rewitalizacji (on – going),
- po jego zakończeniu – (ex-post),

na podstawie określonych wskaźników rzeczowych oraz oceny analizy sytuacji społeczno-gospodarczej.

Komunikacja społeczna

Ważnym elementem procesu rewitalizacji jest komunikacja społeczna, której celem jest aktywizacja społeczności lokalnej, włączenie jej w procesy rewitalizacji, a także upowszechnianie informacji na temat możliwości związanych z dostępnym finansowaniem zewnętrznym. Rozwiązania zaproponowane w niniejszym opracowaniu spełnią swoją funkcję tylko wówczas, gdy zostaną właściwie wykorzystane, zarówno w sposób bezpośredni, jak i pośredni.

Najważniejszym narzędziem komunikacji ze społecznością lokalną w dobie rozwijającego się społeczeństwa informacyjnego, obok bezpośrednich kontaktów z zainteresowanymi, jest sieć internetowa. Miasto posiada własny, bardzo dobrze funkcjonujący, przyjazny

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kruszwica na lata 2010-2015

---

dla internautów i na bieżąco aktualizowany serwis (www.gminakruszwica.pl), (www.bip.kruszwica.gmina.pl), który stwarza bardzo duże możliwości w zakresie m.in. promocji. Ponadto do komunikacji społecznej wykorzystane będą inne media, w tym lokalna prasa, a także wydawane okolicznościowo przez gminę plakaty czy informatory. Władze gminy organizować będą również wspólne spotkania, szkolenia i wymianę doświadczeń ze wszystkimi zainteresowanymi podmiotami.

Bardzo ważne jest wykorzystanie potencjału gospodarczego i pozytywnych zmian społecznych, jakie będą efektem rewitalizacji. Znaczącym elementem będzie również umieszczenie systemu odnośników do strony internetowej miasta na innych, często odwiedzanych portalach internetowych, co w znacznym stopniu pozwoli na niskonakładową promocję miasta, jego osiągnięć, historii i dziedzictwa.